Класні ігри

ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ ДИТЯЧИЙ ЖУРНАЛ

К.....! .....! С.....!®

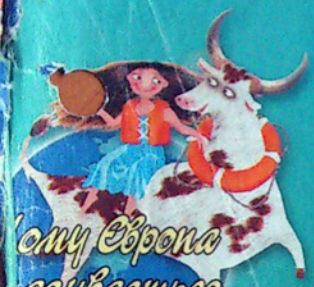

...чому Європа називається Європою?

...мугасті, ...ікласті та хижі

Таємниці ...вілона

ГРАЙ ...ІРИ З

Плакат Джекі Чан

Коронація "4 Королів"

Фокус-покус

КАМЕРОН ДІАС

ЛУНАТИК

Ковба-сане! — вже вкотре виходив із себе тренер Джо. — Ти, мабуть, каші сьогодні вранці не їв?

— Яка ж каша, — хвацько різонув ковзанами лід Колібрик, — він нічого крім «Віскасу» не визнає!

І з цими словами помчав наперехват Джексону, а

Ковба-сан так і стояв перед розлюченим Джо: хвіст опущений, фуфайка перекособочена, шолом майже на самому носі...

— Я, — промимрив котяра, — цей... Я не спав усю ніч. Можна, я сьогоднішнє тренування пропущу?

— Та ж гра за тиждень! А тренуватися коли?..

Тренувалися наші герої перед дуже відповідальним матчем — на Кубок Ковба-сана. За оперативною інформацією, яка надійшла від Пундика, пані Ганя, Крапка, ДуКлас, Приходько та Во Вік з Немо гав не ловили, обладнавши собі щось на зразок тренувального катка на пустищі за Крапчиною обсерваторією (не плутати з лабораторією). Викладатися доводилось на повну котушку. Та й режим спортивний, спеціально складений Джомолунгмою та затверджений на загальних зборах команди, також суворо регламентував усе життя аж до перегляду мультиків.

Та, як не дивно, ніхто з цього приводу не нив. Більш того, в Пундика навіть успішність зросла!

І тільки один Ковба-сан вічно був чимось невдоволений. То ковзани не того розміру. То лід на катку не такий. То ключка не досить загнута, то шолом не японського виробництва, то фуфайка пошита не на спецзамовлення... Назрівав скандал.

— Я не виспався сьогодні, — жалібно тягнув котисько, — відпусти мене додому...

— І що ж ти сьогодні вночі робив? — поцікавився Джо.

— Я... я захворів, — раптом оглянувшись навколо, проказав Ковба-сан. — У мене дуже страшна хвороба — лунатизм називається. Лунатик я! —трагічно закінчив він, і хвіст його геть зовсім схилився додолу.

— Отакої! — тільки й вимовив наставник.

— Я тепер не сплю ночами, як ви...

— А що ж ти робиш?

— А що ж порядні лунатики роблять ночами?! По дахах ходжу, по карнизах, часом навіть по проводах ходити доводиться. Телеграфних, — уточнив кіт і заклопотано озирнувся.

— А ти не брешеш? — підозріло покосився на нього Джо.

— Чесне самурайське! — випалив кіт. — От приходьте...

І прикусив язика.

— Гм-м, — задумався Джо, — може, і справді прийти?

Відступати було нікуди.

— Добре, — не змусив двічі просити Джо. — Куди?

— Ну довго ще чекати? — протягнула Киця, не зводячи очей з повного місяця в небі і якомога глибше закутуючись у шарф. — Я вже замерзла...

— На, зігрійся, — Колібрик протягнув їй термос із гарячим «Несквіком».

— Щось не видно того верхолаза... — проказав Пундик, перебираючи ногами, які вже починали підмерзати. — Джо, а він точно тут мав з'явитись?

— Що ж я, по-твоєму, не знаю, де Крапчина лабораторія? — мало не образився Джо. — Якщо не збрехав котисько, то початок його маршруту тут.

І він посвітив ліхтариком на дах. Паркани, дерева — все це кидало [illegible] дернацькі сині тіні на білий сніг. Здавалося, що герої знаходяться не у да[illegible] знайомій всім і кожному місцині, а [illegible] якійсь невеличкій затишній плане[illegible] десь на краю галактики.

— Дванадцята тридцять! — по-військо[illegible] вому чітко доповів Джексон, переве[illegible] нув касету на плеєрі і знову поринув [illegible] світ мелодій чи то «Пінк Флойд», чи [illegible] Вольфганга Амадея Моцарта.

— Півтори години вже дрижаки тут [illegible] вимо... — жалібно мовив Пундик і про[illegible] хально поглянув на Джо. — Може, час?

— Давай, — махнув той рукою.

Звідкись з'явився бездонний Пундик[illegible] рюкзак, з якого той став видобувати [illegible] пиріжки, бутерброди, печиво та розда[illegible] вати ці наїдки компанії, мов Дід М[illegible] малечі подарунки.

Стало трохи веселіше. Джо навіть при[illegible] гадав фільм із Джекі Чаном, який бачив [illegible] саме напередодні, і заходився переказувати його сюжет.

— ...так-от, — розмахував він руками, [illegible] пережовуючи черговий снікерс, — заходить він у будинок — а там засідка! Він до вікна — раз!..

— Тихо!.. — голосно прошепотіла Киця, і всі змовкли.

— Нумо ховатись! — скомандував Джо, і за секунду на стоптаному сніговому майданчику лишились тільки довгі сині тіні.

— Йде лунатик нещасний! — прошепотіла Джексон. — Дивіться, дивіться — он там, на даху...

На даху справді хтось був. Або щось. Ні, таки хтось. Кіт! Який прямував [illegible] до краю.

— Ще зірветься, — занервувала Киця, — давай розбудимо!

— Ти що! — зашипів Колібрик. — Хочеш, щоб він тут усіх нас передряпав?

І став розповідати їй, як небезпечно будити лунатиків, а надто в таких екстремальних ситуаціях. Мовляв, коли людина чи кіт спить, у глибинах свідомо[illegible] прокидаються невідомі резерви, [illegible] може ходити по проводах, по ка[illegible]

А коли її пробудити...

— Ой, я не хочу, щоб Ковба-сан з[illegible] ся!.. — зойкнула тихенько Киця.

— А хто ж хоче? — пробурмотів н[illegible] волено Пундик.

Так би він уже сімнадцятий сон [illegible] лявся в теплому ліжку, а не мерз[illegible] на лютому морозі.

Вовтузня на даху тим часом стих[illegible] далі? Всі були в напруженні. А д[illegible]

лось ось що. Котяра чи то послизнувся, чи то просто втратив рівновагу і поволі посунувся до краю даху. Роздалося несамовите нявкання — от-от він мав грохнутися просто на землю.

— Ковба-сане, тримайся! — гукнула Киця і першою кинулася на підмогу. Всі — услід за нею.

Киця таки встигла — котяра втрапив просто в її обійми.

А потім сталося щось дивне. Заревівши не своїм голосом, кіт сіпнувся, намагаючись вирватися.

— Тю, дурний,— заспокоювала його Киця, — та це ж ми!..

І спробувала погладити його за вухом.

— Няв!

— А-а-ай! — закричала Киця, рвучко відсмикнувши руку від котячої шиї.

— Ти що, оскаженів?! — заволав Джексон, перехоплюючи в нашої відмінниці кота. — Ковба... — шанобливе «сан» застрягло десь у горлі. — Джо, ану посвіти на нього!

Промінь ліхтарика освітив прищулені вуха, примружені (від переляку, мабуть) котячі очі та здоровенний пухнастий хвіст. Хвіст був чорного кольору!

Вуха, лапи, задні та передні,
— все це теж було
чорне як ніч!

— О! — раптом вигукнула Киця. — Ось наш лунатик — помилуйтеся!

— Та ну! — не повірив Джо, який схилявся до думки, що кіт щонайменше тиждень не потикатиметься на каток.

— Привіт! — як ні в чому не бувало, промуркотів Ковба-сан. — Як тренування?

— Та нічого? А як твоє дорогоцінне здоров'ячко?

— Ви знаєте, — почав котисько, — подіяло. Вперше за весь час. Прийняв учора проти ночі ліки — і всю ніч спав як убитий. Краса! А ви?..

— А ми? — під'їхала Киця. — А ми сьогодні на нічну прогулянку ходили.

Тут і Джо нагодився.

Прищуливши ліве вухо, Ковба-сан чекав на тренерський вирок.

— Спецрежим. І ніяких поблажок!

— Добре, — підозріло швидко погодився Ковба-сан. — Коли почнемо?

— Та хоч зараз. Для початку — двадцять кругів по стадіону. А махлюватимеш...

— Ні, ні, ти що! — гукнув Ковба-сан і пустився мотати кола.

— Якщо він чорний, — почав вибудовувати ланцюжок логічних умовиводів Колібрик, — то це не Ковба-сан. Якщо це не Ковба-сан, то його тут немає. Якщо його тут немає (а він обіцяв, що буде тут), значить, він не прийшов. Якщо він не прийшов, це означає тільки одне: він усіх нас обманув!

Кота піддали повторному, більш ретельному огляду і, остаточно переконавшись, що ніякий це не Ковба-сан, відпустили на всі чотири сторони. Самі ж ще трохи погуділи, пом'янули кілька разів кота Ковба-сана незлим тихим словом, доїли Пундиків продпай та й розійшлися по домівках.

— Колібрику, не поспішай з передачею!.. Пундику, перетримуєш!.. Джексоне, лиши плеєр, я тобі кажу!..

Джо тільки встигав віддавати команди та цінні поради. До фінального матчу лишалось кілька днів.

КЛАС! КЛАСНІ ігри

№ 02'2002

ЗМІСТ

Дві сторінки повісті: Ерік Сігал. Історія одного кохання
Книжка для Киці: У пошуках своєї половинки
Арифметика твого народження: У квадраті Піфагора
Смачненькі історії: Хрумкі чарівні палички
Смачного! Жуйте жуйки, чистіть зуби...
Who is хто? Маска для зірки — Камерон Діаз
Та невже! Польоти уві сні та правда наяву
Поряд з нами: Смугасті, ікласті та хижі
Страшилки від Класного: Привид привидівся і... полетів
Білі плями планети:
Всесвітній потоп — міф чи реальність?
Цікавинки про знайоме:
Чому Європа називається Європою?
Навколо світу на машині часу: Таємниці Вавілона
Мукачівський замок «Паланок»
Любіть Україну! Нашого цвіту — по всьому світу
Що написано пером... Кохання ніжні звуки
Лікбез для хлопців: Не дай собі засохнути! З нудьги
Цікавенькі були!
Легенди спорту: Австралійська торпеда
Еврика! Скільки років Землі?
Класний спорт! Бобслей
Класна музика: «Танці мінус» + «4 королі»
Класний гіпертест: Як потрібно цілуватись? + Класword
Фокус-покус
Ігротека
Головоломки
Логічні задачки
Кросворди від ДуКласа
Японські кросворди

«КЛАС!»
пізнавально-розважальний журнал №02'2002 (62)
Реєстраційне свідоцтво КВ №1929 від 10.04.96 р.

Засновник і видавець: ТзОВ «W», вул. Живова, 11
Адреса для листування: 46008, м.Тернопіль, а/с 525
тел./факс (0352) 229005, 250498
e-mail: admin@schoolboy.com.ua

Передплатний індекс: 40240
Тираж 25 000 примірників. Підписано до друку 06.02.2002
Друк: компанія «Новий друк», м.Київ, вул.Магнітогорська,1

Розповсюдження «Школярик»
Тетяна Кошелінська, Василь Косович
тел. (0352) 222397. Ціна договірна

Кольороподіл «Колір ПРО»
м.Київ, пр.Перемоги, 92/2, к.206
тел. (044) 4430235

Редакційна колегія: ..... **Во Вік**
..... **ДуКлас**
..... **Анатолій Саган**
..... **Ольга Косович**
Художники: ..... **Сергій Шемета, Андрій Урбан**
..... **Наталя Марцюк, Ірина Судомир**
..... **Світлана Словотенко, Євген Удін**
Набір та коректура ..... **Олександра Вовк**
Технічний супровід ..... **Андрій Зеленський**
Верстка ..... **Олена Березовська**
Шеф-редактор ..... **Володимир Головач**

Для «Класу» писали, малювали і фотографували:
Василь Тесля, Оксана Копак, Мар'яна Стеценко, Володимир Сушкевич, Михайло Маслій

© **W ltd**, 2002
При частковому чи повному передруку текстів та відтворенні графічних матеріалів журналу «Клас!+» посилання на журнал обов'язкове

Історія одного кохання

ЕРІК СІГЕЛ

На останньому курсі я взяв собі за звичку працювати у бібліотеці Редкліфа передусім тому, що тут стояла справжня тиша. А втім, як водиться в нас у Гарварді, за день до заліку з історії я ще не тримав у руках жодної книжки з обов'язкового списку. На видачі чергували двоє дівчат, одна з них — в окулярах, учена мишка. Вона виклично подивилася на мене своїми карими очима і обізвала «багатим», а до того ж — містером Шпаргалето. Ми перемовились кількома колючими словами, але я запросив її на каву. З чисто егоїстичних міркувань. Скапітулював в останню мить... За свою відповідь на заліку я одержав «відмінно», таку ж оцінку я дав і ніжкам Дженні.

— Мене звуть Дженніфер Кавіллері, — сказала вона, — я американка італійського походження. Спеціалізуюся з музики.

— А мене звуть Олівер, а прізвище — Берретт.

Така мені випала доля — бути родичем отого типа, що збудував Корпус Берретта, найбільшу і найпотворнішу споруду на території Гарвардського університету, колосальний пам'ятник багатству, марнославству та снобізму моєї родини.

У п'ятницю мав бути хокейний матч із Дартмундом, і ми грали відчайдушно. На матч я запросив Дженні, але жодного разу не глянув у її бік, проте в мене було таке враження, ніби вона увесь час відчувала на собі мій погляд. Я багато віддав би за те, щоб побачити вираз її обличчя, але зі стратегічних міркувань звелів собі не озиратися. Щоб не бачити хирляву інтелігентку Дореміфасолю.

А потім була зустріч з батьком — Олівером Берреттом III. Старий Не-хи-хи, як усі сноби, обожнював «спеціалістів», «знавців» та інших «загальновизнаних авторитетів», а я намагався вгамувати його запал. Розмова кружляла, як погано запущена дзига, навколо батькової улюбленої теми: мої плани. І пиріг з яблуками за нашим столом виявився зовсім черствим. Він примушує мене бути «правильним». Він силує мене. І я постійно на собі ношу табличку династії Берреттів.

А до Дженніфер я ставився зовсім не так, як до інших дівчат, і через те не наважувався підступитися до неї — так, я боявся дістати відкоша.

— Послухай, ти, самозакохана гадючко, не думай, що ти така вже велика красуня! — сказав я Дженні одного дня.

— Я б не думала, якби твої очі мені цього не казали.

Я стояв, схилившись над нею й упершись руками в коліна. Вона тихо згорнула книжку, поклала її на стіл, а тоді простягла до мене руки, сплела пальці за моєю потилицею...

Якось Дженні прохопилась про те, що хоче брати уроки музики в Парижі у відомої піаністки. Я схопив її за плечі — не знаю, може, надто грубо. А вона переконувала мене, аби я не був дурником: от закінчимо університет, і наші шляхи розійдуться.

— Оллі, ти нал[illegible]ш до династії мільйонерів, а [illegible]іальний нуль.

Я запропонував їй одружитися. Дженні за всіма європейськими традиціями наполягла на тому, аби познайомитись з батьками. Вона вже знала про мою неприязнь до Сучого сина, Не-хи-хи, — Олівера Берретта III, але зустріч і недільний обід були неминучими.

Ми їхали автострадою мовчки. Зупинились перед розкішним маєтком, від якого у Дженні завертілось у голові. Вона навіть хотіла утекти — такою страшною видалась їй розкіш Берреттів... Але нас уже визирали наряджені батьки. На Дженні чекало ще одне випробування. Ми сиділи за столом, підвладні волі старого Не-хи-хи. Він і цього разу не міг обійтись без своїх фіглів найтемнішої доби середньовіччя.

Хвалити Бога, ми нарешті повертались до Кембріджа.

Тепер була черга знайомитися з батьком Дженні — професійним кондитером, вдівцем. (Мати Дженні загинула багато років тому в автокатастрофі, і батько назавжди заборонив єдиній доньці сідати за кермо.)

А дорогою додому я сидів за кермом і спостерігав ті спалахи в очах Дженні, й думав, що найбільше люблю її [illegible] вміння бачити мене наскрізь, розуміти без слів. Чорт, таке важко проковтнути! Але, знаючи мої вади, вона все ж кохає мене! Вона має мужність визнати власну недосконалість — то чого я вартий у порівнянні з нею!?

Олівер Берретт III не забарився з відповіддю. От як він прокоментував моє рішення одружитися з Дженні:

— Якщо ти одружишся з нею тепер, у тебе не зостанеться ні цента за душею.

— Татуню, в мене зостанеться душа. Але ти не знаєш, що це таке.

Отак я вийшов з його життя, щоб розпочати своє власне.

Лишилось лише відбути візит до Кренстона, де жив Філ Кавіллері. Перше, що запитав мене старий Кавіллері:

— Берретто, а на які кошти ти збираєшся утримувати її!?

Довелося зізнатись у всьому. Та батько щиро порадів за свою доньку. Одне лиш

попросив — не порушувати одинадцятої заповіді: «Не цурайся свого батька!»

Ми побралися в неділю. Шлюбна церемонія відбулась у корпусі Філліпса Брукса. Керував церемонією уніатський капелан нашого коледжу. Певна річ, були наші найближчі друзі. Нікого з родини ми вирішили не кликати — боялися вразити релігійні почуття щирих католиків. А на думку Філа, «це саморобне одруження буде жахливішим за фільми жахів». Коли ці дві душі стали на весь зріст, докупи їх звела якась мовчазна сила. Зійшлись вони, і спалахнули вмить їх розпростерті крила.

Наше щоденне життя протягом перших трьох років можна було змалювати одним словом: скрута. Я попрохав стипендії, і мене у Гарварді зустріли з квадратними очима. А те, що я відмовився від батькової опіки, трактували як добірний жарт.

Наш медовий місяць ми провели на яхті разом з дітьми, яких було двадцять одне. Я керував доти, поки моїм пасажирам не набридло кататися. Працювали ми у морському клубі. А на одному з менших будиночків я прикріпив меморіальну табличку: «Тут спали Олівер та Дженні».

Потім вдалося винаймити маленьку однокімнатну квартирку. Економили на всьому. Дженні готувала обіди вдома, а від спільних походів у театри довелося відмовитись. Я полюбив спагеті.

Одного дня до нас принесли запрошення від Берреттів — вшанувати своєю присутністю обід на честь 60-річчя містера Берретта... Але я навідріз відмовився.

Пригадую, Дженні хотіла переконати мене, що Сучий син не такий уже й черствий, але я й слухати не хотів про свого батька. Дженні наполягала на візиті, та я зі злості потрощив телефонний апарат. Вона вибігла з дому вся у сльозах. Я шукав її всюди: у кафетеріях, бібліотеці, консерваторії... Я був такий втомлений, що не міг злякатися, такий радий, що не міг говорити, коли побачив її після нічних пошуків на порозі дому. А в липні прийшов лист про те, що я успішно закінчив навчання й одержу диплом з найкращими оцінками. Потім мене призначили у редакцію «Юридичного вісника» — десятки людей навперейми намагалися занотувати у своїх записниках мою адресу і номер телефону. Я почувався пестунчиком і щиро тішився своїм успіхом.

Ми переїхали до Нью-Йорка й оселилися на Східній вулиці. Моє запаморочення від досягнутих успіхів підсилювалося ще й тим, що місячні витрати на мою машину мало не дорівнювали квартплаті за наше колишнє помешкання у Кембріджі! Я звелів своїй дружині відкрити рахунок у розкішному універмазі Бонвіта і починати тринькати гроші.

Ми вже почали думати про наступника. Якось Дженні налякала мене:

— А що, коли я вагітна!? Ми навіть вибрали ім'я синові — Бозо. Він буде неперевершеним хокеїстом, як його батько. І ні в якому разі не Олівером Берреттом V.

Іронія долі: у перші роки нашого подружнього життя ми робили все, аби запобігти вагітності, але тепер поміняли курс на 180° і стали одержимі ідеєю відразу ж породити дитину. Ця ідея стала настирливою... Але минали місяці, і нам врешті довелося звернутися до спеціалістів для детальних аналізів. Ретельні тестування і повторні аналізи підтвердили, що Дженні не зможе народити дитину. Справа виявилась набагато серйознішою. Лікар пояснив мені, що Дженні дуже хвора — у неї важка форма лейкемії, від якої немає ліку.

Я став думати про Бога. Я прокидався зранку і згадував: Дженні ще зі мною. Стривожений і збентежений, я сподівався, що десь існує Бог, якому я можу подякувати. Подякувати за те, що він дав мені змогу прокинутися і побачити Дженніфер.

Дженні й сама зрозуміла, що з нею робиться щось не те. Лікар поставив нас перед фактом, і ми обоє несли тягар мук. А одного дня Дженні попрохала відвезти її до лікарні.

Вона більше не підводилася з ліжка і марніла з кожним днем. Одного разу, коли я провідував її, Дженні сказала:

— Кохання — це коли ні про що не шкодуєш.

Ми обійнялись востаннє і — Дженні померла.

Внизу у вестибюлі стояла повна тиша. Її порушували тільки мої кроки. Я зупинився. Там був мій батько. Він про все довідався й одразу ж приїхав. А потім я зробив те, чого ніколи не робив у його присутності — я заплакав.

«Не родися красна, а родися щасна!» — не дарма ж так говорили в давнину, коли народжувалась дівчинка. Хоча згідний цілком з тобою, Кицю моя чарівна, що краса нікому не зашкодить. Але все ж таки, не зважаючи на свою зовнішність, усі прагнуть бути щасливими, і щастя щоб було не якесь там, а справжнісіньке і найпрекрасніше. Та нерідко ключ до цього самого найпрекраснішого захований так далеко, що тобі, мрійлива моя, здається значно легшим просто зневіритися й опустити руки, аніж його знайти. О, ні, тільки не це! Не можна, Кицю, впадати у відчай. Життя таке прекрасне і солодке. А щастя таке реальне, що ось воно, лишень руку простягни...

У пошуках своєї половинки

Кожен розуміє щастя по-своєму. Але що б там не казали, пошуки щастя це, в першу чергу, пошуки Його — єдиного і найріднішого, хто буде ділити з тобою радощі та печалі, підтримувати тебе у важкі хвилини відчаю та непорозумінь з навколишнім світом. Знаю, що для тебе, моя прекрасна Кицюню, як і для багатьох інших людей, щастя — це знайти свою половинку. І навіть якщо ця половинка поки що живе лише у мріях, все одно ти вже відчуваєш наближення свого щастя. Бо вона вже є!

Чому люди такі нещасливі?

Колись дуже-дуже давно на Землі жили дивні створіння, яких називали андрогінами. Тіло у них було кругле. Вони мали по чотири руки і ноги, а ще — по два обличчя на одній голові. Їхні обличчя завжди дивилися в різні боки. Ці істоти були такими страшними-престрашними, що могли приснитися лише у твоєму, Кицю, найжахливішому сні. Ходили вони прямо, але якщо кудись поспішали, то котилися, наче колеса. Володіли ці андрогіни могутньою силою. А сила — це влада! І надумали потвори владу богів собі відібрати, навіть намагалися видряпатися на небо. Але з богами сперечатися (правильно, моя розумнице) — справа марна. Бо то боги.

Зібралися всі небесні володарі на раду. Довго думали, як покарати зухвалих істот і провчити їх назавжди. Не хотіли боги вбивати андрогінів, бо тоді нікому було б приносити жертви і возвеличувати самих богів. Думали-гадали... І нарешті могутній Зевс вирішив так: «Розділю я їх на дві половини. По-перше, сила їхня вдвоє послабшає, по-друге, більше буде живих істот по Землі ходити, а це також для нас, богів, зовсім непогано». Так і сталося! Порозпилювали бідолашних надвоє, ще й до всього, Кицю моя жаліслива, добряче поперемішували їхні половинки по всьому світі.

Так зникли андрогіни, а на Землі з'явилися люди. Які ж вони були нещасливі! Якби ж ти тільки могла собі уявити. Вони нічого не хотіли та й не вміли робити зокрема, так і помирали в самотності. Тоді кожна половинка вирішила, що б там не було, відшукати своє друге «я». Багато різних половинок, обіймаючись і сплітаючись, бажали знову зростися в одну, але нічого в них не виходило. Вони не могли відшукати серед великої кількості половинок свою рідну.

Від того часу люди шукають свої половинки, щоб створити єдине ціле, зціливши таким чином людську природу.

Всупереч математичній логіці...

Знайти свою половинку серед мільярдів земних мешканців, скажу тобі, Кицю моя мила, просто неможливо. Навіть якщо ти будеш знайомитися з тисячею молодих людей кожного дня (а це просто абсурд), тобі знадобиться не менш як тисячу років, щоб зробити свій єдиний правильний вибір. Мабуть, через це більшість людей на Землі живуть одиноко.

Уявляєш, блукає спекотною саваною самотня темношкіра дівчина і не здо-

дується, що десь у далекій сибірській квартирі страждає її половинка. Або шиє якась убога кравчиня з Гватемали шорти і бермуди в горошок і навіть не думає, що спадкоємець англійського престолу ніяк не може знайти собі наречену. А все через те, що доля його — нікому не відома білошвейка.

Та мене вражає інше: дуже багато людей знаходять один одного, одружуються, у них народжуються діти, потім вони виховують внуків і живуть довго-довго, вважають себе щасливими і навіть вмирають в один день. Вони зовсім не думають, що пошук своєї половинки — справа всього життя. І найголовніше, Кицю моя чудова, вони будують не ілюзії, а щастя. Певно, ці щасливчики знають якесь чарівне слово, а може вони користуються якоюсь життєвою методою, наприклад, такою:

Спосіб перший:
Тотальна перевірка

Дуже добре, моя розумнице, що ти прислухаєшся до своєї інтуїції, але життєвий досвід завжди був джерелом людської мудрості. Зрозуміти, як ти будеш виглядати у новій сукні, можна найкраще тоді, коли приміряєш її перед дзеркалом. Так і з хлопцями — поки не приглянешся добре, не випробуєш у якійсь справі, що потребує чоловічої надійності та рішучості, не вивчиш його «плюсів»

і «мінусів», доти не зрозумієш, наскільки є твоєю саме ця половинка. Головне, Кицю, не спіши робити висновки. Галерея облич, які змінюють одне одного мало не щодня, нічого доброго тобі не принесе, окрім... розчарування і втрати часу.

Спосіб другий:
Очікування

Часом краще дочекатися справді своєї половинки, аніж брати участь у безконечних експериментах. Не вартує розмінюватися на дрібниці. Головна мета — не кількість, а якість. Але... Сидиш ти собі, Кицю моя скромна, вдома, нікуди не ходиш, ні з ким не спілкуєшся, час від часу у віконечко поглядаєш, чекаєш свого принца на білому «мерседесі». Звичайно, цей метод на 100% демонструє твою гордість і недоступність, та може настати момент, коли окрім тебе цих позитивних рис ніхто і не побачить, і не оцінить. Це — великий ризик взагалі ніколи не знайти своєї половинки. «Під лежачий камінь вода не тече», — ось так, моя неприступна.

Спосіб третій:
Створю його сама

Якщо труднощі викликають у тебе прилив енергії і ти впевнена у своїх силах, то спокійно можеш ліпити те, що тобі потрібно, з того, що є. Дуже поширений метод іще з часів мудрого царя Соломона. Він казав: «Розумна жінка творить свій дім, а дурна — власноруч його руйнує». Та все залежить від того, Кицю моя працьовита, наскільки пластичний матеріал потрапить у твої руки.

Ти не можеш сприйняти людину такою, якою вона є насправді, а намагаєшся переробити її на свій лад. Але будь обережна, бо в більшості випадків хлопець міняється «не в той бік». Така собі неадекватна реакція на твої «маніпуляції».

Отож, дослідниця моя, якщо ти вибрала цей нелегкий шлях, будь розумна, шукай компроміси і пам'ятай: ідеали живуть лише в художній літературі та на кіноекранах. Хоча... Винятки бувають і в житті.

Спосіб четвертий:
Впізнаю твою ходу

А як ти ставишся до кохання з першого погляду? Побачила і відчула — це моя половинка. Класно! Психологи стверджують, що оцінка людини відбувається в перші 4 секунди спілкування. Але цього часу, як на мене, зовсім недостатньо, аби зробити такий приголомшуючий висновок. Мова ж йде про єдиного і неповторного на ціле життя. Існує так званий етап «притирання» один до одного. А буває цілком навпаки: велика неприязнь закінчується іще більшим коханням. «В житті, як на довгій ниві», — щоб мати хороший врожай, треба працювати.

Так чи інакше, твій обранець повинен справити на тебе сильне враження (часом негативне) з перших хвилин вашої зустрічі. Вважаю своїм обов'язком попередити Тебе, моя найпривабливіша, що цей спосіб у момент глибокого розчарування може завдати твоєму серденьку чимало неприємностей.

Спосіб п'ятий:
Не будуй собі ілюзій

Ти закохана і впевнена, що вже знайшла свою половинку. Нехай так воно і буде! Я радію разом з тобою, Кицю моя найщасливіша. Від щирого серця бажаю, щоб твоя впевненість мала під «ногами» правдиву основу, щоб вона, а разом з нею і ти, не стала жертвою ілюзії, засліпленої хитрощами твого обранця. Ну чому так відразу насупились твої губки і нахмурились брови? Просто дозволь тобі нагадати, що багато хороших манер не мають жодного відношення до справжнього кохання. Він купує тобі подарунки, дає гроші на транспорт, коли ти повертаєшся додому, і т. д. Все це прекрасно, але це ще не привід віддавати йому своє серце, душу і... Людину, яку справді кохаєш, боїшся втратити чи образити, а матеріальний стан речей далеко не на першому місці, хоча я розумію, як приємно, коли дарують квіти. Тобі повинно бути з ним добре у будь-якій ситуації, і не лише у період залицяння, але й у скрутних випадках.

А наостанок скажу: для кожного з нас є ще багато індивідуальних способів знайти своє щастя. Та яким би ти не користувалася, важливо просто відчути, що саме це — твоя половинка.

хрумкі чарівні палички

Колись я думав, що чарівні палички тільки в казках для малят бувають. Ну, ще в ДуКласових фокусах. І все!

Аж поки не купив якось кукурудзяних паличок — калорії затрачені поповнити і просто похрумати. Та й пачка симпатична видалась — із написом «КЛАС»! Раніше таких не зустрічав.

Виявляється, до паличок цих у Рівному додумались. Ніби на спецзамовлення. «Ех, — думаю, — молодці ті рівненці!» І взяв не одну пачку, а дві. «Якщо «Клас», — думаю, — то мають бути класні!» Одне слово, взяв, іду, хрумаю... Аж тут назустріч Пундик креше на своїх нових санях особливої конструкції — самохідних, з моторчиком. Хто в нього їх уже тільки не просив — усе марно. «Ще всі накатаєтесь, — каже, — але після того, як я сам наїжджу 200 кілометрів». (Вони в нього ще й зі спідометром та лічильником.) А поки він ті кілометри намотає, зима ж уся пройде!..

Пундик мене побачив, під'їхав, пригальмував, здійнявши хмару снігу, і каже: «Ух, здорово! Ще 158 кілометрів і 300 метрів лишилось. Хочеш знати, як ми вчора...»

І замовк. Що саме знати, і чи хотів я те знати, чи ні, я так і не дізнався. Бо Пундикові очі прикипіли до пачки. За мить у них з'явився зрадницький блиск. А ще за мить я зрозумів, що мої шанси прокататися на Пундикових самохідних санях різко пішли вгору...

І відірвався я в той день!.. Поки Пундик поглинав вміст цілої пачки (знав би, що так буде, взяв би ще зо три пачки!), я намотав стільки кіл навколо нього, що й з ліку збився. От і кажи після того, що то не чарівні кукурудзяні палички!

Прийшовши додому, вирішив я зателефонувати у Рівне, на фабрику, де ті палички зробили, і подякувати за таку чарівну смакоту. Подякував, а мені говорять: «Будь ласка, хрумай на здоров'я! Але це ще не все. Ігрову приставку виграти хочеш?» Дивне запитання — хто ж не хоче! Я так і сказав у трубку. Тоді на тому кінці дроту мені стали пояснювати, що треба приєднуватись до конкурсів різних, розваг усіляких... Коли? Та хоч зараз, відповів приємний директорський голос.

Ось, наприклад, **перший конкурс** —

«КЛАСНА ГОСПОДИНЯ»,

в рамках якого друкуватимуться кращі читацькі рецепти. Пиши та висилай на адресу журналу свої рецепти хоч зараз, тільки позначку зроби: *«Класні рецепти з улюбленим КЛАСом»*.

І не забудь: у ньому неодмінно мають фігурувати кукурудзяні палички. Найоригінальніші рецепти будуть відзначені призами. Якими? Поки що секрет!

Для спостережливих читачів журналу та просто для любителів писати та описувати всякі цікавинки торгова марка «Клас» оголошує **ще один конкурс**, який так і називається —

«КЛАСНА ІСТОРІЯ ДЛЯ «КЛАСУ».

Кумедні випадки, курйозні ситуації, неймовірні пригоди вдома, в школі, у дворі — все це ти описуєш у листі, який акуратно вкладаєш у конверт і відсилаєш *у редакцію журналу «Клас»*. Але!.. Не забудь разом з оповіданням вкласти в конверт і 5 зірочок з упаковок торгової марки «Клас», і матимеш шанс виграти аж тричі!

Перший раз ти виграєш, купивши 5 пачок паличок «Клас», а це ж така смакота! Скуштувавши їх, отримаєш гарний настрій та натхнення для написання чудової історії для «Класу».

Виграш №2 — це коли твоя історія буде такою цікавою, що її надрукують у «Класі», а хто ж із твоїх знайомих чи друзів не захоче її прочитати!

А виграш №3 — це чудова нагода стати власником одного з призів, серед яких: ігрова приставка «Sony Play Station», класний велосипед...

Стратегія участі проста: чим більше конвертів надіслано на адресу журналу, тим більше шансів літом покататися на чудовому велосипеді чи проводити холодні осінні вечори за ігровою приставкою. Тож не барись!

І не дивуйся, якщо до тебе в місті чи у школі підійде симпатична дівчина КЛАСуня і запропонує обміняти зірочки з використаних упаковок від паличок «Клас» на пакети, повні солодких та хрумких солодощів. Це — лише один із сюрпризів торгової марки «Клас»!

КОНКУРС-МАРАФОН

Той, хто назбирає НАЙБІЛЬШЕ зірочок від упаковок кукурудзяних паличок «КЛАС!» та вишле їх до кінця навчального року (не пізніше 26 травня 2002 року) за адресою:

46008
Тернопіль, а/с 525
журнал «КЛАС»

(обов'язково вкажи на конверті назву конкурсу!)

ГАРАНТОВАНО отримає ігрову приставку «Sony Play Station».

Марафон стартував! Повний вперед!

Жуйте жуйки, чистіть зуби — хай Ваш рот здоровим буде

«Пундику, іди і виплюнь цю гидоту!..» — «Джо, не жуй, як буйвол, ти не в джунглях!..» — «Кицю, ти ж відмінниця, ну як же ти могла!..» І таке — з дня на день. А реагують так, ніби це щонайменше H_2SO_4, а не звичайна жуйка. Втім, не така вже вона й звичайна, якщо стільки уваги привертає.

І здорово, і прибутково

По-перше, жуйка досить давня. Ще давні греки для очищення зубів жували смолу дерев. В іншій півкулі, у Мексиці, індіанці племені майя збирали чикль — натуральний каучук. Аборигени Північної Америки жували смолу хвої. Цю корисну звичку перейняли європейські колоністи. На початку XIX ст. вони почали змішувати смолу хвойних дерев з бджолиним воском. Та то ще не жуйка, це тільки її прототип. Лише в 1848 році появилася перша жувальна гумка, яку виготовляли спеціально на продаж.

На фабриці Джона Кертиса у штаті Мен почали виробляти справжні «хвойні» жуйки. Вони стали настільки популярні, що брати Кертиси поспішили відкрити ще одну фабрику в Портленді. Тут вони освоїли виробництво жуйок із... парафіну. На фабриці очищали смолу хвойних дерев, додавали туди парафін, цукрову пудру... Потім готовий продукт загортали в яскраві кольорові папірці з гарними назвами: «American Flag», «Yankee Spruce», «White Mountain». А що малеча тоді була така сама охоча до всього, що жується, як і зараз, то зрозуміло, що виробництво жуйок від самого початку стало доволі прибутковою справою.

Наприкінці 1869 року дантист Уїльям Фінлі Семпл (штат Огайо) виробив перший у світі патент за № 98.304, який давав право «поєднувати гумову масу з іншими складниками для досягнення приємного смаку при жуванні». Але сам містер Семпл не ввійшов до історії народження жуйки, тому що не виробив жодної з них на продаж.

На весь Американський континент от-от мав здетонувати Великий Гумовий вибух. Не вистачало лиш однієї малесенької іскорки. Аж поки такою іскоркою погодився стати нью-йоркський фотограф із задатками винахідника на ім'я Томас Адамс.

Гумовий фотограф

Непосидючий, як і більшість його колег-фотографів, Адамс знав, що майя здавна жували чикль — згустки молочного соку тропічних дерев. Йому розповів про це колишній мексиканський президент, генерал у відставці Антоніо Лопес де Санта Анна, який жив у Нью-Джерсі. Залишаючи свою батьківщину, генерал захопив з собою... тонну чиклю, яку при слушній нагоді продав своєму сусідові Адамсу для хімічних експериментів.

Сімейка Адамсів розпочала свій бізнес. Зваривши на кухні велику каструлю гуми, вони порізали її на дрібні частинки і загорнули в кольорові папірці. На пачках з невідомим товаром наклеїли яскраву етикетку «Адамс Нью-Йорк №1». Та продавці не поспішали купувати оту незрозумілу субстанцію.

Адамс вирішив зробити «хід конем»: він безкоштовно пороздавав свій товар з умовою, що продавці виставлять його на прилавки магазинів. За короткий час посипались замовлення на жуйки. Довелося Томасу найняти тридцять працівників, які ледве встигали загортати гуму в папірці «Томас №1» і «Томас №2». Адамс-старший у 1871 році запатентував першу у світі машину для виробництва жувальної гумки і придумає ароматизовану жуйку, домішуючи у чикль лакрицю. З'явилася жуйка «Black Jack», яка протрималась аж до 1970 року, та класична «Тутті-фрутті».

Саме Адамс уперше став нарізати свій товар тоненькими пластинками, що дуже сподобалося споживачам.

Крига скресла!

Шалений успіх Адамсів викликав [illegible]ну заздрість не в одного винахідника. Настільки чорну, що Джон Колган з [illegible] вілля (штат Кентуккі) пішов ва-банк, продавши свою крамницю і купив [illegible] 1500 фунтів чиклю.

«Хто не ризикує, той не п'є кока-коли», — кажуть у Класі. Так, мабуть, думало і Колгану, коли він додавав ароматизатор у цукрову пудру і тільки потім змішував усю цю суміш із гумовою масою. Успіх перевершив сподівання! Смак тримався значно довше, і означало це одне: скоро кляті конкуренти вилетять у трубу, і рівних Колгану не буде на всьому континенті. «Colgan's Taffy Tolu» розпродувалися від Нового Орлеана до Піттсбурга з шаленою швидкістю.

Інший жуйковий магнат, Едвард Бімен з Огайо, вирішив піти шляхом поєднання корисного з приємним. Як зробити жуйку продуктом масового споживання? Треба створити їй позитивний, суспільно корисний імідж, а сам процес жування перетворити на корисну справу. За порадою своєї бухгалтерки, містер Бімен став змішувати порошок для покращання травлення — пепсин, виробництвом якого він і займався, з жу-

вальною масою. Так і став «хресним батечком» так званої «корисної» жуйки. А на пачках з готовим товаром Бімен забажав намалювати свиню і написати: «З нашим пепсином ви можете жерти, як свині». Як тобі рекламка? Але жуйки пішли!..

Естафету виробника корисної для здоров'я продукції у свинолюбивого Бімена перейняв молодий менеджер Френк Каннінг. У 1916 році він оголосив жуйку корисною для зубів. З'явилася «Dentyne», скорочено від «Dental Hygiene» (зубна гігієна). Роль жуйки в суспільстві невпинно зростала: тепер американські індивідуми не просто цямкали, як жуйні створіння — вони оздоровлювали свої ротові порожнини. Як не рекламували свою продукцію виробники, «дівчата з гарними манерами» все ж таки ігнорували жуйки. Та варто було підприємцю Джонатану Прімлі створити фруктову жуйку із спокусливою назвою «Kis-Me» — і бастіони їхньої «благопристойності» один за одним стали викидати білі мережені хустинки.

Ціна поштової помилки

У Клівленді жив продавець повітряної кукурудзи Уїльям Джон Уайт. До нього через помилку на пошті цілком випадково потрапила велика порція чиклю. «Не пропадати ж добру даром!» — сумно подумав містер Уайт і... вдарився в «жувальний» бізнес. Його кухонні експерименти подарували світу знамениту м'ятну жуйку на кукурудзяному сиропі. Свій смачний винахід Уїльям Уайт наважився щедро роздати у Вашингтоні депутатам конгресу США, в результаті чого конгресмени полюбили і жувальну гумку, і Уайта, який незабаром сам став членом цього конгресу. Але зоряний час для м'ятної жуйки настав тоді, коли делегація конгресменів завітала до Великобританії, і містер Уайт на офіційному прийомі несподівано для всіх вручив королю Едварду VII велику пачку м'ятної жуйки власного виробництва. Про подію заговорили газети, а ціна на продукт підскочила вдвоє.

У 1899 році уже відомі на той час виробники жувальної гумки вирішили об'єднатися, створивши «American Chicle Company». До них долучився великий комерсант Уїльям Ріглі-молодший. Цікаво, що з 10 років цей бізнесмен торгував милом, спочатку поштучно, тоді оптом, і вже був готовий відкрити в Чикаго свою власну «мильну» справу. Ріглі першим придумав систему подарунків, вручаючи парасольку кожному, хто купує упаковку мила. Згодом він поміняв парасольки на питну соду, а тоді до кожної банки соди додавав «у подарунок» дві жуйки. Подарунок виявився популярнішим, і Ріглі взявся до справи: розпочав виробництво «Wrigley's Spearmint» та «Juicy Fruit». От про них ми точно не з книжок знаємо!

Gum — forever!

Історія не менш легендарної «Bubble Gum» почалася в 1928 році. Компанія «Флер» ще з 1906 року займалася розробкою технології не простої, а надувної жуйки. Брати Генрі та Френк Фліери винайшли таку, але їхня жуйка була дуже липкою і залишалася на обличчі того, хто наважувався надути з неї кулю. Лише працівнику компанії Уолтеру Дем'є вдалося підібрати правильну пропорцію компонентів. Він вирішив зафарбувати своє творіння у яскраво-рожевий колір, характерний для класичного бублю до сьогодні.

У 1940-х роках основний компонент жуйки — чикль — почали замінювати синтетичними компонентами, а ще через десять років з'явилася «корисна» жуйка без цукру. І хоча кожна фірма тримає рецептуру приготування жуйки у великій таємниці, усі вони складаються з гумової основи, цукрової пудри, кукурудзяного чи глюкозного сиропу, латексу, розм'якшувача, ароматизатора, барвника і часом мікродомішок пластику. Отож, як би довго ми не жували цю «корисну суміш», нашим зубам буде значно краще, коли їх після їжі та перед сном почистити звичайною зубною щіткою. А форма її ручки і колір щетини має значення лише для нашого естетичного задоволення. Зрештою, про щітку теж можна багато цікавого розповісти, але це вже у наступній зустрічі.

Як на мене, це дуже неправильно, коли тебе вічно переслідують тільки через твою ж популярність, не дають відпочити. Я вважаю, що актори досить показують себе на екрані. Це їхня робота. Але вони не зобов'язані звітувати про те, чим займаються у вільний час.

Камерон ДІАС

Камерон Діас

МАСКА ДЛЯ ЗІРКИ

Не знаю, як ти, а я з цим цілком погоджуюсь. Захотілося, скажімо, моєму тезкові Майклу піс-ля світового турне на самоті порибалити. Зібрав він вудочки, приїхав джипом на Міссісіпі, розклався, вмостився... Краса! Аж тут просто з води висовується репортерська пика у водолазній масці і з мікрофоном й починає гундосити: «Я Том Браун, я хочу взяти у вас інтерв'ю...» Ну як тут бути?!

Мерехтіння і спалах яскравої зірки

На одній вечірці 16-річна міс Діас познайомилася з фотографом Джеффом Дюнассом, який, власне, і запропонував юній леді випробувати себе в модельному агентстві «Еліт».

Світ моди — вимогливе і надзвичайно конкурентне місце для дівчинки-підлітка. Він докорінно змінює поведінку тих, хто відважився куснути пиріг слави. Тіло повинно бути ідеальним, адже проникливий об'єктив фіксує найменшу похибку, найменшу риску...

Уклавши угоду, Камерон почала зніматися в рекламних роликах, її миле личко прикрасило не одну обкладинку. За одну зйомку дівчина заробляла не багато і не мало, а десь посередині. До 2000 доларів. Отоді й потягнулась ниточка славних подій, яка привела її спершу до продюсера Карлоса де ла Торре.

Якось юна леді натрапила на сценарій фільму «Маска», що саме припадав пилом на столі її менеджера. Не маючи найменшої акторської практики, вона не давала проходу режисеру, аби здобути роль. Почалися проби... Одна, друга, третя... Роль їй доручили аж після дванадцятого заходу (хай, мовляв, тішиться і більше не дістає!). А вона взяла та й стала на пару з Джимом Кері актрисою року. Критики, мов ті астрологи, стали пророкувати їй широкоформатне майбутнє, проте й скептиків не бракувало.

«Хто ця дівчина? А, це та, що в «Масці»?..» Назва стрічки стала клеймом актриси, зате солодкозвучне ім'ячко з'явилося в так званому «А-списку». Так називається особливий рейтинг, який показує, хто скільки грошей урвав, знявшись в одній картині. Першого-ліпшого туди не зараховують.

А потім почалася темна смуга. Перекладаючи обставини, Діас уперто працювала над поновленням [illegible]джу, і віддача [illegible] забарилася — у вигляді романтичної комедії «Весілля мо[illegible] кращого друга». Варто б[illegible] пані Фортуні ворухнути лів[illegible] мізинчиком, і за якісь чоти[illegible] роки Камерон поповнює св[illegible] партнерський список ще двох відомими прізвищами — Кеану Рів[illegible] («Відчуваючи Міннесоту») та Харві Кей[illegible]теля («Голова над водою»).

Коли Камерон удавала з себе нареч[illegible]ну героя Харві Кейтеля, деякі сцени [illegible] справді довелося знімати у воді далек[illegible] не кімнатної температури. Після таки[illegible] зйомочок не чуєш ні рук, ні голови.

А ще була «Остання вечеря» та десь там на горизонті вимальовувалася «Смертельна битва» («Mor[illegible] Combat»). Камерон саме навчалася прийомчиків карате (мабуть, щоб на режисера «Битви» справити враження) і ненароком зламала руку. Фільми довелося

робити без неї. А шкода... Бо технікою перевтілень вона володіє непогано.

Камерон не зупиняється — пробує сили у різних ролях, у різних перевтіленнях. І їй це, правду кажучи, вдається.

Невтомна Камі з двома котами

Усі ці славні походеньки, всі відважні спроби та сміливі знайомства, а також експерименти з власними можливостями — все це мало глибоке коріння в минулому. В дитинстві Камерон була важкеньким дівчиськом. Ні, з вагою в майбутньої зірки все було о'кей, а от із поведінкою... Не один батьківський пасок кінчив своє життя на її круглому задку. І хто знає, може все було б геть не так, якби не екзотичне походження міс Діас. Народилася вона в серпні 1972 року в Сан-Дієго (Каліфорнія), у місті, де на кожному кроці чути іспанську, де до Мексики ближче, ніж до Вашингтона... А до того ж, родина у Камерон доволі ціва. Її батечко Еміліо, кубинець у другому коліні, працював бригадиром у нафтовій компанії. А матуся Білія, у венах якої текло 50 відсотків німецької крові та рівно стільки ж англійської, була спецом у галузі імпорту-експорту.

Батько, не маючи звички обговорювати на сімейній раді кожну дрібничку, постановив назвати малу Камерон. Що він хотів цим сказати? Старша дочка озивалася на не менш екзотичне ім'ячко — Чемені. Молодшу із сестер (ту, що Камерон) у домашньому колі кликали Камі, і їй це подобалось.

Коли Камі була ще крихіткою, увесь час з нею просиджувала старша сестричка. «Я пишаюся своєю Чемені і люблю її як нікого більше», — з теплотою в голосі згадує «зірка».

А дитинство швидко скінчилося, і на порозі життєвих випробувань перед допитливою Камі постала пора юності. Її тінейджерівські зацікавлення досі при ній: її кумир — важкий рок. Мати не раз і не два супроводжувала невгамовну доцю на концерти Ван Халена, «Металліки» та Оззі Осборна. Ех, і чого тоді мене там не було!

У ті часи 13-річне створіння на ім'я Камерон виглядало приблизно так: джинси, фланелева сорочка навипуск, гребінець у задній кишені штанів. І все це щосекунди вовтузиться, кудись смикається, десь щось видивляється, комусь махає рукою. Здавалось, підключи до неї лампочку, і вона б умить перегоріла. Ото був запал!

У школі Камерон точно знала, чого вона хоче і що вона може. Не раз відстоювала вона свої думки і кулачками, і пікантним слівцем, тусувалася з однолітками, каталася на скейтах. Вулиця була їй другим домом.

«Мій батечко витратив досить часу, аби навернути мене на шлях істинний та відучити від нецензурщини», — червоніючи від сорому, пригадує в одному з інтерв'ю Камі. Слово честі, при особистій зустрічі з міс Діас я жодним натяком не дам їй зрозуміти, що щось знаю про її помилки юності. Вона їх виправила. Тож навіщо сипати сіль на рану?

У ті дні думки юної Діас були далекі від кінокар'єри. Тодішня Камерон до нестями кохалась у тваринках і мріяла стати зоологом. А хто тільки не жив під її дахом! Змії, папуги, собаки, коти, миші... Коли Камерон переїхала у власні апартаменти в Лос-Анджелесі, то прихопила з собою двох кішечок.

Переїзд міс Діас означав тільки те, що вона хотіла розібратися з особистим життям і трохи побути на самоті. Квартира в центрі міста була доволі скромненька, репортери, яких хлібом не годуй, дай у шпари позаглядати, не дісталися б сюди ані через вікна, ані по стічній трубі. Краса!

Перші місяці Камерон провела без меблів, без розкішних інтер'єрів, без телевізора навіть. Мала тільки те, що привезла з собою... Кому щастило завітати до привабливої Діас, тим було не до інтер'єру — увагу візитерів гіпнотизувала вражаюча усмішка актриси. А відпрацьована в модельній агенції поведінка і манера рухатись чарують навіть сліпого. Лишенько, які тут меблі! На знімальному майданчику Камерон просто актриса, просто володарка привабливого фейсика. А потрапивши додому, вона сідає за стіл, дістає кулькову ручку і... довіряє чистим аркушам свою душу.

«Я постійно пишу, та поки що лише у щоденниках. Їх зараз три: один — для мандрівних вражень, один — для дому, і один — для запису вражень та роздумів тільки перед сном. Та колись, гадаю, люди матимуть можливість прочитати це. Я не вважаю, що пишу щось надто потаємне. Усі ці записи, швидше, для мене самої, аніж для когось іншого. Я гортаю нотатки кількарічної давності і дивуюся сама собі: як я змінилася, як по-іншому почала дивитися на світ. Те, що кілька років тому було для мене страшною і великою проблемою, зараз просто смішить...»

Колись чутки посватали Камерон Діас до Мета Діллона. Хтозна, може й справді щось було між ними, тим паче, що й самі Камерон і Діллон уже обіцяли запросити на весілля всіх своїх знайомих. Мабуть, не одна фізіономія розчаровано видовжилась, коли стало ясно, що солодкої парочки з них не вийде. Молодята урочисто проголосили про те, що вони передумали, і визнали свої заручини недійсними.

Діллон ще довго ходив з розбитим серцем — ініціатором розлучення була Камерон, та життя взяло своє. З ким він зараз? То його справа, я не папараці, щоб нишпорити. Та й Діас не любить, як хтось пхає носа до чужого проса. Тож навіщо наражатися на неприємності?

ПОЛЬОТИ УВІ СНІ ТА ПРАВДА НАЯВУ

Хто не любить політати уві сні?!. В ліжку вмостися зручніше, ковдрою вкрийся тепліше, очі міцніше заплющ та розженися чимдуж. Куди захотів — туди й полетів, як той «Боїнг-747». Сам собі пілот, сам собі бортінженер у загадковому царстві сновидінь. Та про польоти уві сні іншим разом. Бо польоти наяву настільки цікавіші, наскільки й загадковіші.

СОННІ ПОХОДЕНЬКИ

Чому люди не літають? Бо важкі. А вага людини — це не що інше, як сила притягання її Землею. Фізики таке притягання називають гравітацією.

Багато хто з тих самих фізиків підозрює, що явище гравітації існує завдяки особливим частинкам — гравітонам, — які випромінює кожне фізичне тіло (і наші тіла теж). Якби ми такі частинки, кажуть вони, могли притримувати, ми б із вами просто ширяли в повітрі. Та поки приборкати гравітацію наука безсила, і більшості з нас доводиться ходити по землі. Більшості, але не всім: деякі люди, схоже, володіють механізмом керування гравітацією. Наприклад, лунатики... Сучасна психіатрія називає явище лунатизму «нічним сноходінням». Вдень такі «сноходильники» цілком здорові люди, а вночі такі коники викидають!.. Стрибають по дахах, ходять по тросах та по дротах на такій висоті, що в голові паморочиться. Але все це — у стані сну. Тож запам'ятай: під час нічних прогулянок лунатиків краще не будити, а надто якщо він балансує на рівні 25-го поверху. Прокинувшись, він гепнеться на землю, як звичайний лантух.

Один мій приятель розповів про витівки свого однокласника, який виявився лунатиком. Подорожували вони всім класом, і кільком хлопцям довелось ночувати в одній кімнаті готелю. Так-от, лунатик цей серед ночі ставав і починав гуляти по своєму ліжку. Нагулявшись донесхочу, переходив на ліжко сусіда, не зважаючи, що на ньому спали. «Але найдивнішим було те, — говорив приятель, — що коли він «топтав» нас ногами, відчуття було таке, немов по наших спинах скакало мале мавпеня». Коли лунатик прокидався, то нічого не пам'ятав. Медики твердять, що при виконанні маніпуляцій, які потребують чималих зусиль, у лунатиків зовсім не порушується ритм дихання та серцебиття. Таке враження, що всі вони невагомі, через що й виробляють свої «трюки» надзвичайно легко. Куди ж дівається вага?! А ось історія про одного солдата. Зимовими ночами він виходив надвір у сорочці і ходив по снігу. Босий. У казармі перестрибував два-три ліжка відразу, товкся ногами по людях, не завдаючи їм ніякого болю. А коли його випадково розбудив переляканий сусід, лунатик стрімголов кинувся у своє ліжко, накрився з головою і... заснув. Вранці, як і годиться, нічого не пам'ятав.

Був ще лунатик-плавець, який пробіг по морю дві милі, а прокинувшись, проплив ще півтори.

ВОДА, ВОГОНЬ ТА ІНКВІЗИЦІЯ

Вчені встановили, що всі хворі на важкі недуги втрачають частину своєї ваги. Такий собі професор Ковалевський важив своїх хворих до нападу та після, і... виявилося, що хвора людина може втратити до чверті власної ваги. Коли хворому кращає, вона швидко відновлюється.

У середні віки таких людей називали біснуватими. Одну хвору жінку привели якось до гробу святого Усмара, щоб у свяченій воді священик міг здійснити обряд вигнання злого духа. Але замість того, аби зануритись у воду, жінка плавала по ній, наче корок.

На початку XIX століття французький учений Бакстер описав випадок, коли «меланхолійна» жінка під час приступу сама кинулась у воду і... пролежала в ній три години. Коли її витягли і несли додому, тіло здавалось легким, наче солома. Та невдовзі жінка одужала і втратила свої надзвичайні властивості.

Темні люди казали, що причина психічних розладів — зв'язок із чорними силами, але чому ж тоді Ісус ходив по воді, мов по суші? Ні, щось тут плутають!

Один з учнів святого Бенедикта, побачивши хлопчика, що тонув у річці, кинувся до нього, схопив дитину на руки і вийшов з ним на берег. І лише ступивши на сушу, чоловік зрозумів, яке диво сталося з ним.

Та тим не менше, в середні віки вважали, що тут «не обійшлося без диявола». А людей, яких запідозрювали у надмірній легкості, піддавали водному «тестуванню» на відьмацтво. Робили так і єгип-

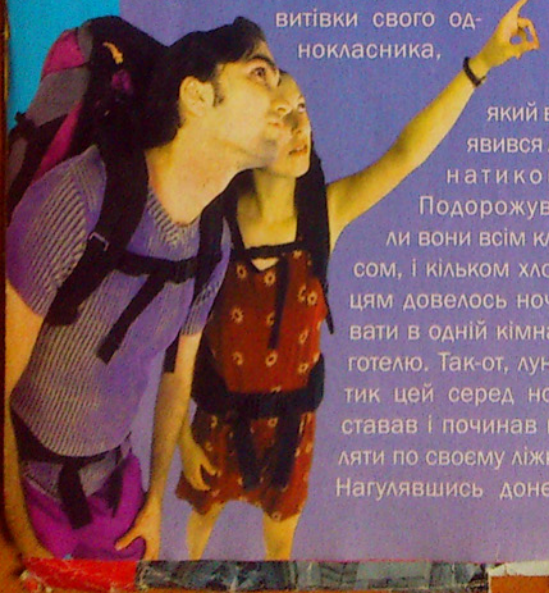

тяни, і греки, і римляни... Що вже й казати про наш Конотоп!

Під час випробувань підозрюваному прив'язували великий палець лівої руки до великого пальця правої ноги, і навпаки, праву руку зв'язували з лівою ногою, щоб утворився хрест. Тоді клали спиною у воду. Звичайна людина відразу ж топилася, а тих, хто якимось чином випливав, спалювали на вогнищі, маючи «доказ» їх біснуватості. Щоправда, траплялося й так, що до підозрюваного прив'язували довгу мотузку (щоб не потонув) або чергували біля нього на човнах. Одну стареньку, що жила в маленькому містечку на півдні Франції, випробовували аж три рази. Спочатку її занурили в казан з водою у присутності десяти свідків — вона й не думала топитися. На другий раз її кинули в річку поблизу міста у присутності більшої кількості глядачів — те саме. А на третю спробу прийшло подивитися вже кілька сотень чоловік, та бабця плавала собі по воді, мов корок. Було таких випадків чимало. Люди, як паперові кораблики, вперто не йшли під воду. Траплялось навіть так, що той, хто вчора виносив смертний вирок «біснуватому» чи «біснуватій», назавтра сам ставав жертвою наклепу недоброзичливця, тонучи в річці чи конаючи у вогні.

Явище непотоплюваності стало таким поширеним, що інквізитори задумались: а чи не вважати слугами диявола не тих, хто виплив, а тих, хто втопився? Аргумент? Утоплеників менше.

ДЕ Ж ТУТ КЛЮЧИК?

Причина левітації до сьогодні не відома. На мою думку, справа тут у психології, точніше — парапсихології. Механізм «магії» дуже простий — людина малює собі картину, скеровує свою енергію — і уявне стає дійсністю. До речі, результат може бути не зовсім бажаний чи зовсім небажаний для нас, ми можемо його боятися, не хотіти, але наша уява все одно його програмує.

Колись люди, звичайно ж, боялися результатів водного «тестування», перебували у стані стресу або у трансі. Це й призводило до полегшення ваги та «непотоплюваності».

Окрім традиційного випробовування водою, всіх підозрюваних важили. Король Карл V подарував місту Оудеватеру право перетворити міські ваги у «спеціальні» ваги для чарівників. До 1693 року вони діяли безперервно.

Результати таких зважувань залишились у багатьох історичних документах як щось цілком неймовірне і магічне. Наприклад, у віденській газеті за 1728 рік написано, що вага найгрубшої жінки, яку звинуватили у чаклунстві, була... 19,8 грама. Ось до чого може призвести стрес!

Не стоїть тут осторонь і гіпноз. У загіпнотизованих людей вага зменшується настільки, що вони спокійно можуть лежати на кінчику ножа. Сам колись таке в цирку бачив!

Берлінський професор Бер розповів, що одна з його пацієнток, купаючись в Ельбі, не занурювалась у воду. Сама вона пояснювала це так: магнетизм допомагає їй зусиллям власної волі зменшити або ж збільшити вагу. Зауваж, зменшити і збільшити — допомагає сила волі! Тут ефект левітації досягався вже свідомо.

А зараз, як професор Крапка, я зроблю деякі висновки. Отож по-перше: левітація, повна або часткова, потребує особливого стану психіки, рідко виникає сама по собі і не є постійною. По-друге: людина, яка перебуває у стані левітації, часто просто не усвідомлює цього. По-третє: психічне самовдосконалення — один з етапів духовного розвитку. І по-четверте: коли тобі розповідатимуть про твої польоти уві сні, не спіши заперечувати. Ти — людина, а значить — таємниця.

ку вони зовсім сліпі та немічні, їх вага становить 0,8-1 кг, але вже за кілька днів «кошенята» стають самостійними. До п'яти місяців маленькі тигри харчуються материнським молоком, хоча вже на першому місяці життя мама дає своїм дітям понюхати і навіть полизати сире м'ясо. А десятимісячні малюки уже вміють самі вистежити і вбити свою здобич. Невелику, правда, зате власними силами. Попри все, тигренята залишаються зі своєю матір'ю до 2-3 років. Ось чому можна побачити за трапезою, краще, звичайно, на екрані телевізора, відразу кількох тигрів. Після обіду мама вмиває своїх діток язиком, так само, як це робить домашня кішка.

Такі різні, такі грізні

Зовсім небагато залишилося тигрів у природі, і тому люди почали охороняти цих «лютих» хижаків, вписавши їх у Червону книгу. Серед п'яти підвидів, що сьогодні живуть на планеті, найбільшим є амурський тигр. Його ще називають сибірським. Доросла тварина важить до 320 кг, а її довжина — близько 3-х метрів, враховуючи хвіст. Взагалі, хвости для нас є гордістю, особливо, якщо вони довгі. В амурського тигра хвіст сягає 70-90 см.

Зовсім небагато поступається розмірами бенгальський, або індійський, тигр. Його вага — 180-260 кг. Серед індійських тигрів зустрічаються білі хижаки. Це не альбіноси, а їхнє біле хутро передається по спадковості. До речі, серед інших підвидів білих тигрів немає. Амурський та бенгальський тигри є найбільшими та найповажнішими представниками всієї нашої котячої родини. А найменшим вважається суматранський тигр, який живе лише в Індонезії на острові Суматра. Важить він усього 100-140 кг.

Серед великої тигрової родини є, а точніше був, тигр, який зовсім не такий, як усі решта його родичі. Одні зоологи назвали цього тигра «туранським», бо Туран — це давня назва одного з районів Середньої Азії. Інші вчені називають його «каспійським». У Середній Азії тигра іменують «джолбарс». «Джол» по-казахськи — шлях, а «барс» — волоцюга, тому цей хижий кіт — не хто інший, а «бродячий волоцюга». Відомі випадки, коли туранські тигри відходили з рідних місць на тисячу кілометрів, долаючи за добу майже 90 км. Наприклад, в 1922 році такий волоцюга прогулявся по прямій на відстань понад чотириста кілометрів і, лякаючи людей, забрів в околиці міста Тбілісі. Отут тигрові мандри й закінчились. На жаль, трагічно для тварини.

Побачити такого хижака в природі було б серйозним випробуванням для нервової системи будь-якої людини. Його довжина — понад два метри, а вага — до 200 кг. Кремезне тіло тварини прикрашали смуги, які були тоншими і довшими, ніж в інших тигрів. Густе волохате хутро було яскравого рудого відтінку. А на холодний зимовий період у туранського «котика» відростала пишна грива і бакенбарди. Досконале поєднання сили і плавності у цій тварині просто вражало людей. Шестиметрові стрибки виглядали надзвичайно граціозно.

До речі, туранський тигр був відомий іще древнім римлянам. Цих хижаків виловлювали в Персії і везли до Риму, щоб його знатні мешканці могли розважатися. А розвагою у ті часи були видовища. Скажімо, криваві сутички диких тварин з рабами-гладіаторами. Вперше побачивши туранського тигра, римляни відчули страх ще задовго до початку смертельної битви.

Саме туранський тигр став героєм багатьох східних міфів, легенд та казок. Але про нього говоримо лише в минулому часі, бо в теперішньому цього підвиду вже не існує, на жаль. Також балійський і яванський тигри сьогодні цілком знищені людьми.

Ще зовсім недавно в одному зоопарку жила собі ручна тигриця Тереза, яку в 1926 році подарували колишньому радянському послу в Ірані. Та її так само вже немає, оскільки максимальна тривалість життя туранського тигра не перевищувала 50 років.

Але ще живуть на нашій планеті інші тигри, і вони по-своєму оберігають дику природу нашої Землі (мене, Ковбасана, як частинку цієї природи, теж), сприяють оздоровленню популяцій багатьох видів тварин. Тому людям не можна бути байдужими. Вам є ще про кого піклуватися, ще залишилось багато великих смугастих «котів», яких потрібно оберігати.

Привид привидівся і... полетів

Якщо трапиться так, що хтось колись переконуватиме тебе в тому, що він нічого на світі не боїться, цілком може бути, що він:

а) або хоробрий заєць;

б) або манекен з вітрини універмагу;

в) або... мара — привид.

Та жарти жартами, а що, скажи мені, Класному, ти робитимеш, коли події справді розвиватимуться за варіантом №3? Ага, тремтиш?! Страшно!? Зате нормально й натурально! Адже ти — людина, а всім людям — усім, без винятку — годиться чогось та й боятися. Для чого? Точно не знаю, а от що знаю напевне, так це те, що страх людський має великі очі, калатаюче серце, прудкі ноги... Хоча ноги тут як раз і ні до чого, бо страшилки цікавіше слухати сидячи на дивані, аніж біжучи кудись аж світ за очі. Отже, вмощуйся зручніше на своїй канапі, підібгавши під себе ноги (щоб бабай часом не гризнув), і слухай, чим я тебе лякатиму сьогодні...

Одного разу...

«... коли вже всі спали, ми з мамою закручували варення. Було темно. У хаті куняла мирна тиша. Ніхто вже не згадував про нашу бабусю, котра померла кілька місяців тому. Час майже згладив усі щемливі спогади... Аж тут із вікна війнуло холодом — кватирка прочинилась, і ми остовпіли. За шибкою стояла... наша бабуся і дивилася на нас — дуже виразно, дуже чітко. Як жива!

Моя мати почала хрестити віконну шибу і шепотіти «Отче наш». Молитва так і лилася з її уст, хоч раніше, пригадую, вона не була такою ревною християнкою. Мара зникла, а ми обіцяли, що не будемо розказувати нікому про те, що бачили. Навряд чи повірять дорослим, що ті бачили власну бабусю-примару...

Таємниця залишилась у наших кишенях, але думка про те, що привиди існують, наступала мені на п'яти — хотілось довідатися більше, привідкрити ширму потойбіччя. Та з ким про це погомоніти!? Дорослі дуже швидко перестають вірити у байки. Вони більше не дивуються міражам цього світу, а матеріалістичне мислення, яке лишилося зі старих часів, навіює такого скепсису, що й годі собі уявити».

Ось така розповідь одної жінки, яка імені свого просила мене, Класного, не згадувати. Як на мене, подія не бознаяка, та тільки не для людини! Втім, хто його знає, може привиди на зорі свого існування боялися людей ще дужче? Лякались, лякались, а потім звикли. І настільки освоїлись у людському середовищі, що навіть літаками стали літати. Не віриш? Слухай далі.

Пасажири — привиди...

Американський журналіст та вчений-атомник Джон Фуллер розповів світові про одну подію. Сталося це у 1973 році. Надсучасний (як на ті часи) авіалайнер L-1011 компанії «Східні Авіалінії» зазнав катастрофи.

Фуллер не став читати газет з викладом офіційних версій катастрофи, а провів власне журналістське розслідування і докопався до істини: літак упав не через технічну несправність, а... через легковажність та неуважність екіпажу. 150 дурних смертей (інакше не скажеш!) через нездалість людської природи — яка прикрість!

Привиди пасажирів, що були на борту злополучного L-1011, почали з'являтися на бортах інших лайнерів, які належали цій компанії.

Взагалі-то привидам комфортніше десь у середньовічному замку, а от ті чомусь уподобали собі авіалайнери! То когось бачили у літаку, що пролітав над Флоридою! Іншу примару ловили, та не зловили над Монтаною. Хтось узагалі в Канаду нелегалом полетів! А «найвізитнішим» привидом виявився бортінженер сумнозвісного L-1011 на ім'я Дон Репо. Привиди пасажирів почали з'являтися не лише вночі, а й удень в пасажирських салонах, а фантом бортінженера занадився шастати пілотськими кабінами, і це були не просто відвідини. Дон Репо попереджав льотчиків про негаразди на борту. І от що дивно: кожне його попередження знаходило вагоме підтвердження у вигляді всяких несправностей.

Ось один приклад. Дві стюардеси саме порались на своєму авіакамбузі, аж тут глип — з поверхні плити на них позирає чоловіче обличчя. Протерли очі раз, другий — зображення не зникло. А тут ще привид став говорити і сказав, що на борту вже пахне смаленим. Його послухали, техніки все перевірили — нічого. Заспокоїлись, літак розігнався по злітній смузі, відірвався від землі і тільки націлився дзьобом у небо, щоб продовжити свій рейс на Акапулько, аж раз —

відмовив один із трьох двигунів! Довелось терміново приземлитися. А казав їм Дон Репо!

Непосидючий Фуллер звернувся по допомогу до медіумів-спіритистів. Ті ретельно-ретельно вивчили всі обставини катастрофи, і виявилось, що обидва загиблих льотчики були затятими атеїстами... Настільки затятими, що навіть опинившись у захмарних висотах, не вірили, що за тими хмарами ще щось є, і замість спокійно відлетіти в потойбічний світ, літали з літака на літак. А що не падали — так ми ж, привиди, невагомі!

Так і літали, аж поки ті медіуми не пояснили їм, що до чого і вказали, куди летіти далі.

Ось так Джон Фуллер дізнався, що життя людини не закінчується фізичною смертю. А міг би і просто мене запитати. А от на питання, чому дехто з померлих воліє повертатись у світ живих, і мені важкенько відповісти.

Любов на землю тягне

Як часто доводиться чути про піднесене почуття кохання, яке окрилює, підкидає до хмар, відриває разом із черевиками від землі і кудись заносить у безмежну блакить... А тут із цими привидами все навпаки. Світ, у якому й справді все навпаки... ось береги вже виходять з ріки...

Отих привидів так сильно тягне любов'ю до землі, як кота до мишоловки. Вони ніяк не можуть дати спокій своїм рідним і близьким, з якими провели стільки часу!

Жила собі у Мінську одна жінка. Життя її було трохи зворохоблене, адже протягом кількох років у гості приходив її... покійний чоловік. Сталося це відразу після похорону. В цю ніч вона побачила свого благовірного за шибою вікна і від надмірних переживань відразу посивіла. При житті чоловік був дуже ревнивий, а вдова — досить молода і приваблива. Привид не чинив наруги над жінкою, але з'являвся за графіком і систематично нагадував про себе навіть тоді, коли вона змінила місце проживання. Навідував її навіть у готелях під час відряджень, але за умови, що в кімнаті вона була сама. Молодій дамі це вкрай остогидло, і вона вирішила звернутися по допомогу до церкви. Варто зауважити, що молода вдова була затятим партійцем, але матеріалістичні переконання не допомогли позбутися чоловіка-привида. На початках привид ігнорував і молитви, і церковні прохання священиків, але згодом, мабуть, подумалось примарі: «Чи не краще дати спокій тим, кого ти так любив, та покинути грішну землю!?» — і полетів привид собі за хмаринку.

Причину таких небажаних візитів пояснили молодій вдові саме в церкві: над померлим необхідно провести всі ритуали, пов'язані з заспокоєнням його душі. Для цього не досить поховати покійника, треба ще й відчитати молебень, відхідну молитву певну кількість разів повторити. А є ще тайна сповідь...

Жінка зізналася, що сприймала раніше всі розмови про привидів як бабусині казки. А після того, що сталося, її матеріалістичні переконання круто похитнулись.

Випадкова невипадковість

Фольклорні надбання — це тобі аж ніяк не вигадки старих бабусь, які на призьбі сидять і знічев'я різні небилиці вигадують. Найдавніші ритуали поховання з'явилися не випадково. Вони акцентують насамперед на тому, аби полегшити відхід душі померлого до потойбічного світу. Тож усі ці вистави з дорогими вінками та розкішними нарядами з вуаллю і краватками померлому, певна річ, до лампочки.

Про це давно знали наші предки. І кожен священик або розумний знахар скаже вам, що для людини померлої найважливішими є спокій душі, умиротворення та відпущення гріхів.

Не рекомендують надто сильно тужити за покійником, оплакувати й закликати його назад, бо тоді душа буде мучитись і калататись між небом та землею у постійному неспокої. (З'явлення на замовлення теж у даному випадку не випадкове.)

Привиди найбільше реагують на наші думки. Живий звук та голосові ритми їх, м'яко кажучи, не цікавлять.

Тому пильнуй своїх думок, аби порухом бажань не накликати якогось привида в дім. І нехай усім буде добре, і тут, на землі, і там, за хмарами, до яких так далеко...

ТАЄМНИЦІ ВАВІЛОНА

Захотілось якось людям до самого Бога дістатися. І вирішили вони збудувати високу-високу вежу. Вавілонську. «Тю, які дурниці!» — сказав би наприкінці XIX століття якийсь поважний учений, почувши таке. Мовляв, ця вежа — просто символ людської пихи... А хто бачив саму будівлю?

І як добре, що знайшовся німецький археолог Роберт Кольдевей, який вірив не тільки в те, що бачили очі.

Поїхав він якось до Багдада (туди, де зараз Хусейн). Цікавила його там місцинка за сто кілометрів від Багдада, де вже не знати яке тисячоліття височіли пагорби. Для тутешніх мешканців то були просто пагорби, які нічим від інших не відрізнялися. Тут розбивали свої намети бедуїни, прославляли ім'я аллаха богомольні араби. І ніхто з них і гадки не мав, що просто під ногами — Вавілон. А Кольдевей — мав. Бо чого він тоді приїздив сюди в 1899 році!

ВЕЛИКА ЗНАХІДКА

Дослідження пагорбів на рівнині Сахн (у перекладі з арабської — «пательня») від самого початку обіцяли стати успішними. Але щоб настільки!.. Такого, мабуть, і сам Кольдевей не сподівався. Цілих 15 років він діставав з-під землі свідчення того, що колись тут існувала цивілізація. Спочатку археологи розкопали стіну завширшки 7 та заввишки 12 метрів. На відстані 12 м від неї ховалася ще одна стіна, а там і третя не забарилась.

Простір між першими двома стінами було заповнено землею, що перетворило дві стіни в один міцний і непробивний вал. На ньому через кожних 50 м наставили вартових веж. Усього їх після завершення розкопок Кольдевей нарахував 360! Отже, внутрішня стіна Вавілона сягала завдовжки 8 км!

А ПІД ЗЕМЛЕЮ ЩО?

Серед численних знахідок були залишки барельєфів із полив'яної цегли, оббита міддю міська брама, крилаті леви та ще багато різних цікавинок. Видобуті з-під землі речі задали науковцям серйозну головоломку: звідки у давній Месопотамії взятися такому високорозвиненому люду? Вчені думали, гадали і дійшли до висновку, що таємничий Вавілон — це останній відгомін цивілізації шумерів — народу, що виник кілька тисячоліть тому між Тігром та Євфратом.

Шумери вміли споруджувати великі кам'яні міста, а їхні ювелірні прикраси до сьогодні викликають почуття захоплення в багатьох ювелірів світу. Про народ цей відомо небагато, та є докази, що саме на нього хлинула вода Всесвітнього потопу. Один з найвагоміших доказів цього, кажуть археологи, — двометровий глиняний шар, що вкриває культурні надбання шумерської цивілізації. Звідки глина? Вода намила!

Та всі ці відкриття й гіпотези були вже після Кольдевея.

ЗНАХІДКА ПЕРША

У північно-східній частині древнього міста Кольдевей розкопав залишки незвичайних підвалів. Уперше за час роботи під землею вдалося натрапити на справді-таки підземну споруду, всередині якої була криниця, що скла-

далася з трьох окремих шахт. Технічні спеціалісти підказали, що така криниця виконувала в ті часи водозабірну роль. Вона мала спіралеподібний підйомник, призначений для безперервного постачання води. Крім того, склепіння підземної споруди було викладене камінням.

Таке саме каміння археолог знаходив лише один раз біля північної стіни міста. І тут Кольдевей зрозумів: його знахідка — це легендарні висячі сади Семіраміди! Він згадав, що всі античні письменники: Флавій, Стесій, Страбон, а також клинописи древніх ассирійців лише двічі згадували про використання у Вавілоні каміння — при спорудженні північної стіни та при спорудженні садів Семіраміди. Отже, знайдені підвали й були склепінням вічнозеленого чуда цариці Вавілона. В них діяла просто унікальна на той час система водопостачання, яка забезпечувала безцінною водою гігантську багатоярусну садову споруду. Саме їх Геродот зарахував до чудес світу. Легенда свідчить, що з тераси своїх «божественних» висячих садів Семіраміда кинулась після передачі престолу своєму синові. Падаючи, цариця перетворилася на голубку, її руки стали голубиними крилами, на яких вона й покинула цей світ. Ось така легенда.

ЗНАХІДКА ДРУГА

А другою сенсаційною знахідкою Кольдевея були руїни легендарної Вавілонської вежі, яку самі вавілоняни називали «Е-теменанкі» (Храм наріжного каменю поміж небом і землею). На сьогодні зберігся лише квадратний фундамент цієї грандіозної споруди завширшки 90 м. З усіх боків до основи вежі були прибудовані різні культові споруди, а сама вежа була велетенським святилищем, на вершині якого стояв храм бога Мардука — покровителя Вавілона.

Про долю вежі розповідають клинописні глиняні дощечки, знайдені у Вавілоні та інших містах Ассиро-Вавілонського царства. За твердженням Геродота, «Вавілонська вежа здіймалася догори велетенськими терасами. Вона складалася з семи веж, поставлених одна на одну. Ширина її основи (90 метрів) дорівнювала її висоті. Перший поверх споруди сягав 33 метрів, другий — 18, ще чотири інших яруси були по 6 м заввишки, а останній поверх займав п'ятнадцятиметровий храм вавілонського верховного бога Мардука. Стіни храму були вкриті золотом і оздоблені голубою полив'яною цеглою. Всередині не було нічого, окрім золотого стола і ложа, вкритого золотою парчею.

Вавілоняни були певні, що бог Мардук приходить ночувати у цей храм. Жоден смертний не мав доступу до його покоїв, лиш одна вибрана богом красуня проводила там ночі, розважаючи його своїми піснями, танцями та пестощами. Храм виблискував на сонці, випромінюючи блакитно-золоте сяйво на 100 кілометрів довкола.

На нижньому поверсі Вавілонської вежі знаходився другий храм Мардука. У ньому стояла велетенська статуя бога, перед якою відбувалися всі жертвоприношення. Зі слів Геродота, «вона була відлита з чистого золота, а важила майже 24 т».

До підніжжя храму вела дорога, по якій під час святкувань рухалися процесії. Кольдевей розкопав цю дорогу і визнав, що з нею не може зрівнятися жодне сучасне шосе. Давні будівничі вимостили дорогу квадратними плитами завширшки 1 м. Під ними лежав цегляний настил, укритий асфальтом. Ним також були залиті всі проміжки і стики між плитами. А самі плити по краях були інкрустовані. На внутрішній же стороні кожної з них було висічено: «Я, Навуходоносор, цар Вавілона, вимостив цю вулицю для володаря Мардука».

Збереглися також глиняні таблички із заповітами вавілонського царя Набополасара (VII ст. до н. е.), які засвідчують, що бог Мардук звелів відновити Вавілонську вежу. Коли її збудували вперше, нікому не відомо, але з розповідей самого царя, ще до його владарювання вежу вже кілька разів руйнували ассирійські царі-загарбники Саргон та Санхеріб. Та кожного разу її руїни відновлювали. А що вже роботи коло неї було!.. Наприклад, цареві Набополасару за 75 років свого правління не вдалося цього зробити, і продовжити справу батька довелося його сину Навуходоносору. Через 40 років його правління Вавілонська вежа постала в усій своїй красі. Лихо та невдачі переслідували до кінця його днів. Місто захопив перський цар Кір. Побачивши Вавілонську вежу, він був настільки вражений, що звелів спорудити на своїй гробниці її копію, а саму вежу берегти як зіницю ока. Його наступник Ксеркс був менш сентиментальний і зруйнував легендарну вежу. Тепер можна тільки гадати, якого рівня досягла вавілонська інженерна справа. Хоча б по тому, що крім архітектурних чудес, вавілоняни залишили нам у спадок точні методи розрахунків траєкторії небесних світил, шістдесяткову систему ліку та... забобони про чорного кота. Так, саме у Вавілоні, коли чорний кіт переходив дорогу, казали: «Недобрий знак». А дарма, при чому тут коти! Просто наставав час інших цивілізацій, яким теж слід було сказати своє слово в історії.

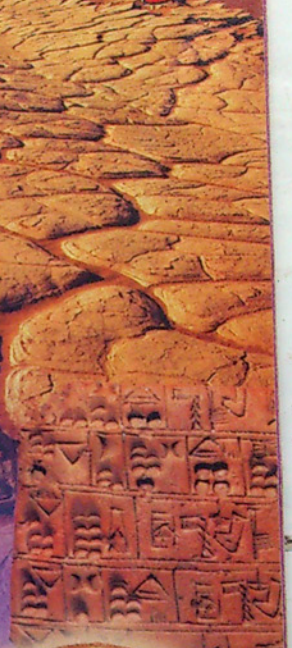

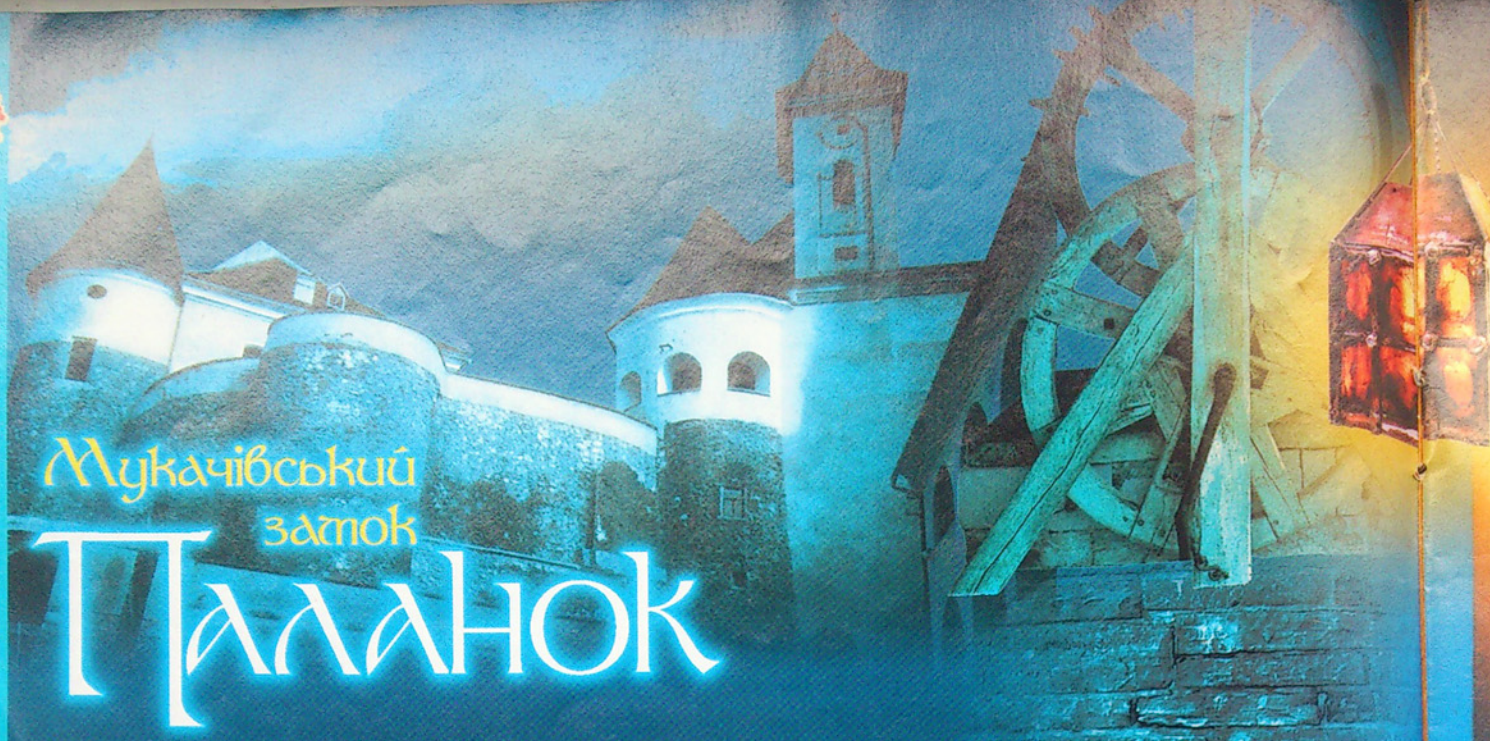

Мукачівський замок Паланок

Що може бути краще від цікавої мандрівки історичними місцями! Найперше, з чим асоціюються в мене (та й у тебе, мабуть, теж) такі подорожі, — це замки. Давні і не дуже, похмурі чи просто мовчазні. Стіни не вміють говорити. І не треба, бо якби вони могли геть усе про себе розповісти, не було б у них тієї таємничості. А що таке замок без таємниці? Просто будівля.

Сторож Великих воріт

На південь від Мукачева, що біля підніжжя Карпат, самотньо тулиться крута сопка. На її вершині монументальним архітектурним ансамблем красується величний середньовічний замок, знаний як «Паланок».

Висота сопки 68 метрів. У народі кажуть, що насипана вона руками пригнобленого люду, який переносив нелюдські муки. Звідси й назва — Мукачево. Та історичні факти свідчать, що замок споруджено на застиглому вулкані. Тепер це просто гора, поросла кущами та поодинокими деревами.

Точних даних про появу замку, як і про місто, немає. У грамотах угорських літописців є згадка про те, що мадяри на початку X ст., перейшовши «Руські Альпи» (Карпати), спинились у Мукачеві й відпочивали там 40 днів. Це — перша згадка про місто. Про замок на горі тодішні літописці не згадують.

У другій половині XIII ст. Мукачево належало галицькому князю Леву Даниловичу, зятю угорського короля Бейли IV. Але й він не згадував про фортецю. Мабуть, спорудили її пізніше — для охорони шляху, що тягнувся від річки Латориці через Верецький перевал, названий у давніх грамотах «Великими Руськими Воротами».

Вперше згадали про Мукачівський замок на початку XIV ст. З 1321 року був відомий список усіх комендантів замку.

Про душу і золотий палець Федора Корятовича

За народними переказами, засновником замку був князь Федір Корятович. Та історичні хроніки свідчать, що замок було побудовано раніше: угорський король Сигізмунд, наділяючи свого родича Федора Корятовича угіддями, подарував йому замок «Паланок».

У ті часи Мукачівський замок складався лише з однієї башти (донжона), спорудженої на вершині замкової гори. Корятович обмурував її фортечним ровом та мурами у формі квадрата з чотирма круглими вежами на кутах. (Дотепер вціліли тільки три.) А під старою баштою Корятович наказав викопати криницю завглибшки 86 метрів.

Отут і підстерегла князя невдача. Води він так і не знайшов. Сівши у своїй світлиці, він прохопився про те, що ладен віддати й душу нечистому, аби лиш у замку була вода. На лихо, нечистий почув прохання Корятовича і обміняв його на князеву душу... Та води не додалось. Отак воно — вірити чортові.

Тепер у негоду неспокійна душа князя Корятовича виє і скиглить із глибокої криниці. Бр-р-р!...

Здається, і сам Федір Корятович бачить свою душу щодня і щоночі — кілька років тому на подвір'ї Верхнього замку йому спорудили бронзовий пам'ятник. Допитливі туристи стараються вхопитися за вказівний палець його лівої руки — кажуть, що це приносить щастя і дає можливість повернутись у Мукачево знову. Отак усі з ним привітаються — і його палець виблискує, мов золотий.

Тюрма — казарма — «лицарські» світлиці

По смерті Федора Корятовича в 1414 році замок перебудували, розширили і пристосували під військові потреби.

У 1633 році замок переходить у володіння семиградського князя Георгія Ракоці I, який за допомогою французьких інженерів добудував

7 струнких башт і зробив замок «лицарським».

У 1670-х роках у Закарпатті спалахнуло повстання проти тиранії Габсбургів. Німецьке військо 1685 року взяло в облогу Мукачівський замок на три роки. А потім замком оволоділи австрійські війська. Облогою керувала його тодішня володарка — відважна Ілона Зріні.

Наприкінці XVII ст. замок суттєво перебудували. Знесли всі «зайві» башти, розвалили стару. На її місці спорудили зірчасті укріплення з сімома бастіонами та ровами, які заповнювали водою з Латориці.

У 1703 році в Закарпатті знову почалися заколоти — вже проти Ракоці II, який собі тихо-мирно відпочивав у Польщі та час від часу сварився із Габсбургами. По довгих чварах замок перейшов до державної казни.

Не найкращі роки настали для середньовічного лицарського замку. Доводилось не лише утримувати таку велику територію, а й піклуватися про його цілісність та оборону. Замок, наче велика дитина, вимагав до себе належної опіки. І так минуло понад 100 років.

Коли 1805 року Наполеон захопив Відень і вступив на територію Угорщини, угорську корону разом з інсігніями (знаками найвищої влади) вивезли з Буди в Мукачівський замок і зберігали там з 11 грудня 1805 року до 6 березня 1806 року.

А потім замок перетворили на тюрму. Тут десятками років каралися прогресивні люди свого часу. (Чи не їхні страждені душі так голосно, крізь віки, плачуть із дна криниці!?) Угорська революція визволила в'язнів у 1848 році. Але ненадовго.

А за рік до визволення тут побував відомий угорський поет Шандор Петефі. У 1855 році за наказом Франца Йосифа замок знов обернувся на тюрму. З 1855 до 1897 року в ній перебуло 8000 в'язнів. У час чехословацького володарювання капітально відремонтований замок став казармою. На жаль, усі ці перипетії з господарями не пощадили найдавніших експонатів.

Зразок середньовічної фортифікації

Оборонна частина замку за формою складна, багатогранна, майстерно пристосована до місцевого ландшафту. Вершина замкової гори забудована чотирма східчастими терасами.

Найдавніша частина фортеці — Верхній замок, або Кремль, знаходиться на найвищій терасі. Тут розташовані панські палати, лицарські зали та костел. Та нехай тебе не розчарує тимчасова порожнеча цих славних колись приміщень, адже протягом кількох десятків років тут не було кому про них піклуватись. Єдиними і досить-таки скромними експонатами на сьогодні є колекції радянських часів, які так чи інакше пов'язані з Мукачевом та замком «Паланок». Містяться вони в Середньому замку і займають п'ять малих зал.

Друга тераса на 6 метрів нижча за верхню. Це Середній замок із двором, оточеним високими забудовами казарменого типу. Оборонні споруди складаються з фортечних мурів, ровів та чотирьох бастіонів.

Третя тераса, на 10 метрів нижча за попередню, — Нижній замок. Він теж має рови, мури та два потужні бастіони.

На четвертій терасі, що на 10 метрів нижча за третю, у XVIII столітті збудували останню частину замку — прибрамну башту (ширина стін — 8 метрів). Цим розбудова і завершилась.

Через рови було споруджено мости, свого часу підйомні. Тепер вхід у «Паланок» — широкий настил із суцільних дощок, по якому не те, що конем — самоскидом заїдеш. А далі — пішки...

Замкова площа — 13930 квадратних метрів. У замку 120 приміщень та підземні каземати.

Реставрувати замок почали недавно. До нашого часу більшість приміщень були без дахів, і стихія руйнувала все, що до неї ще не знищили люди. Влада міста не могла розкошелитись на те, аби накрити всі зали і світлиці, і адміністрація замку вирішила проблему в інший спосіб.

Заплановано відкрити Мукачівський замок не лише як середньовічний музей, але й як готельно-ресторанний комплекс, як це прийнято в Європі. Знайдеться чимало охочих за певну плату провести кілька діб у грубезних, але дуже давніх стінах замку. Частина коштів піде на реставрацію та утримання замку.

Тож не дивуйся, якщо над черепицею та баштовими мурами побачиш сателітарну антену. Тут її встановили не так уже й давно, і ніякої історичної цінності вона не має. Принаймні перших сто п'ятдесят років...

ська мова й українська пісня, будинки прикрашені квітами, як в Україні.

Надзвичайно насичене політичне, громадське й культурне життя українців Канади. Головний представницький орган — Конгрес українців Канади.

Вільної академії наук, ряд секцій Наукового товариства імені Шевченка. «Вродила» українська верба і в Центральній та Південній Америці. Український говір чути і на Кубі, і в Мексиці, і в Бразилії, і в Аргентині, і в Уругваї та Парагваї, і в Венесуелі.

АВСТРАЛІЯ, НОВА ЗЕЛАНДІЯ, АФРИКА

Перший наш земляк, що ступив на австралійську землю, — Микола Миклухо-Маклай. У Сіднеї він заснував зоологічну станцію. Це було 1872 року. Всього ж в Австралії та Новій Зеландії понад 50 тисяч українців.

До смаку прийшлося українцям і спекотливе африканське сонце. Прижилися вони не десь там на берегах Нілу, а на самому кінчику материка — в Південно-Африканській Республіці. І не одна чи дві родини, а 5 тисяч чоловік.

Де ще не живуть наші земляки? За 40 років пілотованої космічної доби зоряні польоти здійснили 400 космонавтів. Серед них 20 — наші краяни. Та й той, хто послав за межі Землі першу людину — Сергій Павлович Корольов, — житомирянин.

Воістину Україна ладна обійняти весь Всесвіт!

світу

Серед українських паростків у країні кленового листя, як називають Канаду, назвемо бодай деякі. Це — українознавчі студії у дванадцяти університетах Канади, це — суботні та двомовні школи, це — театри, хори і танцювальні ансамблі, це — цілий ряд музеїв, мистецьких осередків, це — українські церкви, це — десятки газет і журналів, українські програми радіо і телебачення.

Наступне наше рандеву — Сполучені Штати Америки. Цікаво, що перший українець прибув до заокеанського континенту ще в часи Христофора Колумба. Це був лікар (знаменний факт) Лаврентій Богун. В історію США ввійшов генерал Василь Турчин, який під час громадянської війни командував однією з бригад Північної армії. За велику мужність і відвагу його називали «Грізний козак». Є ще чимало й інших фактів, які свідчать, що українці з'явилися в Америці задовго до початку переселення туди селян-заробітчан із галицьких земель.

З 1870-го по 1914-й рік сюди прибуло майже півмільйона наших земляків, а сьогодні в США живуть-поживають близько 2,5 мільйона осіб українського походження.

Багато у США українських наукових закладів. Є тут відділення Української

Два закоханих серця в трикутнику долі...

Так буває насправді: він любить її, а вона кохає іншого. З таких розповідей народжується сюжет любовної драми. Давній і завше неначе новий любовний трикутник.

Дивно й те, що ці «трикутні» зв'язки виникають самі собою, проти волі головних персонажів, і вирішуються по-різному, — але завжди так, що всі троє вивільняються від обтяжливого почуття нерозділеного кохання.

Нерозділене, невзаємне кохання — ось причина із причин. До особистої проблеми та внутрішніх збурень душевних додаються осудливі крики юрби... І з цього нерівного герцю виходять переможені та переможці. Інакше й бути не може. Літературні твори зберігають якраз сам процес розв'язування трикутника. В якийсь момент він замикається, розставляючи по кутах свої «жертви». Юрба із насолодою спостерігає, як поведеться у цій ситуації один, другий та третій герой... Звичайно, все закінчується. Але як!?

Історія перша. Украдене щастя. Цю життєву драму, яку майстерно подав нам Іван Франко, записано із пісні про шандаря. Так було насправді. Назва дуже влучна. Пригадай собі сюжет. Молоду Ганну брати віддають заміж за нелюба, набагато старшого за неї. Він не претендував на посаг, тому й був економічно вигідний корисливим братчикам. Микола віддано кохає Ганну, але вона... все ще сподівається зустріти свого єдиного судженого Михайла. (Того було хитро замельдовано до війська, і до справи теж приклались брати.) Море сліз в океані стражденного кохання з'являються з появою Михайла. Справжній гордіїв вузол, який розв'язується зі смертю «зайвого» героя (та чи й справді зайвого). Ревнивий чоловік, аби вберегти честь свого доброго імені перед громадою, вбиває жінчиного любаса — і страждання продовжуються. Громада виправдала Миколу, але Ганна назавжди залишилась нещасною жінкою без майбутнього. Не вдалося повернути украденого щастя власникові. Напруга, біганина по колу і... неможливість розлучитися з нелюбом.

Історія друга, нотрдамська. Про красуню Есмеральду та потворного Квазімодо ми довідуємося з роману французького письменника Віктора Гюго. Історія їхнього нерозділеного кохання починається ще з пелюшок: прекрасну крихітку підмінюють на потворного хлопчика. Він стає дзвонарем Нотрдаму — Собору Паризької Богоматері, вона — вуличною танцівницею, яку виростили цигани. Душа Квазімодо співає дзвонами на весь Париж. Ці співи — Богові та Есмеральді. Він так і хоче повідати світові, що хоч тіло його потворне, але душа — чиста, прекрасна. Квазімодо ховається від людей, комплексуючи на власній потворності. Він бігає по парапетах і з висоти пташиного польоту милується своєю циганочкою-танцівницею. А вона... мабуть, і не здогадується про чисте почуття, а заглядається на Феба — капітана королівської гвардії, самозакоханого, пихатого і нарцистичного. Усе це нагадує полювання кота на мишу, а собаки — на кота. Іронія долі розпорядилася по-своєму: ревнивий священик, служитель Нотрдаму (четвертий кут любовного трикутника), по-зрадницьки вбиває капітана Феба. А всю вину скидають на Есмеральду і спалюють її на площі Парижа як відьму. Квазімодо лише по смерті залишається з коханою — їхні скелети було знайдено разом.

Цікавий факт з біографії письменника. У Віктора Гюго була донька Аделі. Вона страждала від нерозділеного кохання до одного молодого парубка. Подейкують, вона так і не змогла вилікуватись від невзаємного почуття, і відтоді цей стан почали називати «синдром Аделі». Та краще на це не хворіти.

Історія третя. Вогнем і мечем. Трилогія Генріка Сенкевича стала суперпопулярною після виходу на широкі екрани однойменного фільму Єжи Гоффмана. Якщо ти не надто захоплювався сценками поєдинків та битв, то помітив пікантно подану любовну драму Гелени Курцевичівни та двох витязів, які боролися за її серце: нестримний, амбітний Іван Богун та поміркований пан Скшетуський. Цікава й вдала паралель: війна — як кохання, а кохання — як війна. Тут ніхто не гине, але вибір залишається за прекрасною панною (героїню зіграла Ізабелла Скорупко) — своє серце Гелена дарує Скшетуському, відчуваючи в душі присмак гіркоти: нелегко відмовити тому, кого не любиш, але хто так любить тебе...

Кохання ніжні звуки

Тебе

За окном дождливая погода,
Я сижу на краешке земли...
Тучи не плывут по небосводу —
Тучи во единое слились.
Дует ветер, ветками качая,
Ель клоня до самой до земли,
И никто меня не замечает
В сером, влажном воздухе весны.
Здесь так тихо, пусто, одиноко...
Я поверить даже не могу,
Что в каком-то городе далеком,
Точно так же в небо смотришь ты.
Песню ветер тихо напевает
И тебе ее пусть пропоет:
«Не один ты в этом мире. Понимаешь?
Где-то и мечта твоя живет».
Небо все чернее и чернее,
Потемнело в комнате моей.
Хватит. Все! Несусь над облаками
В город твой, где люди зажигают
Мириады солнечных огней.

Наталія Кутненко
с. Заліське, Черкаська обл.

Лихо

В небі синьо-неозорому,
Прохолодному,
прозорому
Не чути подиху весни...
Я сиджу біля Десни.
А довкіл — холодні хвилі,
На піску — сніжинки білі.
Далі — ліс, дерева голі:
Сосни, верби та тополі.
Вітер хмару підганяє,
У повітрі сніг кружляє.
На Десні порожньо й тихо.
Десь далеко ходить лихо.
Але я його не знаю
І від себе відганяю.
Я встаю, бо треба їхати:
Мокро тут і важко дихати.
Та і риба не ловилась,
Попід берег причаїлась.
Як приїхала додому,
Не сказала я нікому,
Що ходило недалеко.
Дуже тихо
Хитре лихо.
Хай летить до нас лелека,
Щастя в дзьобі принесе.
Вірш закінчу. Ось і все.

Ліда Стрельченко
м. Бровари,
Київська обл.

Ознаки весни

Птах кружляє у повітрі,
Гамір носиться у вітрі,
Пух котячий на вербі
Посміхається тобі.
Сонце тепле, золоте.
Вітер промені мете.
Із наближенням весни
Сніг тікає в наші сни.
Так! Весняні це ознаки,
Це її умовні знаки.
Йди, мовляв, уже до нас,
Березню, настав твій час!
Веселять весняні будні.
Зимо, стрінемось у грудні!
Де сніги і де морози...
Йде весна. Гуркочуть грози...

Володя Островський
м. Тернопіль

* * *

Ти надію мені подаєш, як маяк
Світить в морі, щоб шлях
не згубив свій моряк,
Щоб у морі вночі не натрапив на скелі.
Всі радіють йому, як він є, всі веселі.
Ти маяк мій, моє ти спасіння,
Найприємніше Боже створіння.
Я тебе дуже палко і довго кохаю,
Я люблю тебе більше, аніж Герда — Кая.
А якщо заважаю тобі у дорозі,
Я принишкну, мов тая трава на морозі.
Стану вітром, що десь недалеко у полі,
Заморившись, приліг і заснув на тополі.
Стану Сонцем, що гріє на тисячу верст,
Щоб без кохання ти не замерз.
Ти надію мені, як маяк, подаєш.
Хай рідко. Нечасто. Та все ж...

Аня Гук
с. Розцвіт, Одеська обл.

* * *

Провожая долгим взглядом
Одинокий силуэт,
Я шептал себе: «Не надо!
Успокойся! Больше нет
Ничего, что быть могло бы
Между нами. Наконец,
О какой любви до гроба
Размечтался ты, глупец!»
Все, что было — то уплыло,
И покрылось забытьем.
Все, что сердцу было мило,
Не вернуть уже нытьем.
Что же будет, если клином
На тебе сошелся свет?
Вновь не спится. Ночью длинной
На вопрос ищу ответ.

Артем Рудник
м. Дніпропетровськ

Соперница

Пусть ты ему подругой стала,
Пусть сердце мое раздробила гроза,
Только запомни, что я целовала
Губы его и его же глаза.
Может быть, месть не имеет границ,
Но вам мешать — это подло и низко!
Только запомни: я видела близко
Тени его очень длинных ресниц.
Он обогрел тебя ласковым взглядом,
В дебри любви за собою маня?
Может, ты вспомнишь, что этим же ядом
Он отравил и меня?

Марина, с. Маланівщина
Хмельницької обл.

Нехай собі фасохнули! Знудьги

Хай, читачики! Як життя молоде-зеленкувате? Ось-ось зима скінчиться, і великі почуття після зимової сплячки, мов ті підсніжники з-під снігу, гострими зеленими списиками полізуть на світ Божий. Ой, що тоді почнеться!.. Недоспані ночі та сльози дівочі. Чекання, зітхання, страждання...

SOS! Мене ніхто не хоче!

А страждати часом є від чого. Наприклад, від браку посмішок та привітних поглядів, що ними обдаровують ще незмужнілих особин чоловічої статі чарівно-неповнолітні представниці прекрасної половини людства. Ось чому з он того бовдура з дев'ятого «Ж» вона вже третій день очей не зводить, а ти вчора останню грошву витратив, аби морозиво шоколадне їй купити — і все дарма! Ти їй і морозиво, і снікерси щомісяця, і вірші в класиків крадеш — і все тю-тю. А він розповість плоский анекдот, і вона вже зо сміху падає. Погодься, ситуація знайома аж ніяк не з класичних творів. Бути чарівним хочеться всім, а вдається одиницям. Ти не повіриш, але я, Во Вік, теж колись страшенно потерпав від аналогічних проблем! По-тер-пав. Який це час? Минулий. Бо зараз ця проблема не моя.

Щоб отримати перевагу перед конкурентами, слід знати дещо про причини лідерства у цьому питанні. Витоки «кращості за статевою ознакою» лежать у найрізніших галузях, і ось одна з них.

Галузь 1. Психологічна

Почну з психології. «Таємниця привабливості — впевненість у собі», — ось перший принцип. (Хочеш знати, що таке впевненість, див. попередній «Клас».) Якщо сам переконаєш себе в тому, що ти нічим не гірший за Е. Іглесіаса (Дж. Тімберлейка, Ж. К. ван Дамма, Денні де Віто), то шанси твої дуже нічогенькі.

Найчастіше успіх у протилежної статі створюється штучно. Спочатку кандидат у донжуани створює в очах оточуючих той образ, якому він хоче відповідати. Робити це можна як свідомо, так і мимоволі. Щойно хлопця оточує поголос, що він популярний, скажімо, серед дівчат сусідньої школи, миттєво спрацьовує принцип «отже, щось у ньому таки є». Після чого всі дівочі голівоньки повертаються до нього, мов соняхи до сонця.

Тю, спитаєш ти, і все так просто? Відповідаю: ні, не все. І не так. Не забуваймо ще й про такі речі, як: *а)* гречність; *б)* відповідність «цільовій групі» (наприклад, хоч лусни, а не станеш популярним серед екстремалів, коли максимум, чого від тебе можна сподіватись, — це відмова від добавки торта); *в)* таємничість. Якщо всі твої справи, які б вони не були, на виду, ти нікому не цікавий. Це... як яблука з сусідського саду. У тебе вдома такі ж самі, ба навіть більші, а тобі миліші ті, що за високою загорожею, за якою кропива, пес та... невідомість. Аналогічно й тут. Якщо ти крім школи маєш широке коло інтересів та спілкування, проводиш час не тільки з цією тусою — ти бажаний гість, коли приходиш, і загадковий, коли йдеш. Ідучи в магазин по хліб та пачку солі, не обов'язково трубити про це на весь двір. Нехай думають, що в тебе зустріч з агентом СБУ. А не подумають, то самому можна такого наплести!.. Ні, брехати ніхто нікого не змушує. Досить просто подати інформацію у вигідному світлі. Всі так роблять, тож нащо бути білою вороною? Наприклад, після школи ти маєш зустрітися з о-о-о-такенною Інкою (чи Катькою). І ти добре знаєш, що далі, ніж банальне списування контрольної, яку її клас робив на тиждень раніше, ваші стосунки не зайдуть, але чи обов'язково це знати іншим? Деза пішла в дівочі маси, породжуючи безліч запитань. А найголовнішим з них буде: «Що ж у ньому є такого?»

Інша корисна риса, якою не варто нехтувати, — відносна мовчазність. Говорити варто тільки тоді, коли це необхідно. Більше мовчанки — більше загадковості навколо твоєї персони.

Галузь 2. Естетико-гігієнічна

Коли на кон поставлено серйозні претензії на успіх, однією психологією не обійдешся. Якщо ти виглядаєш, мов той дебілкуватий тінейджер з ре-

клами «Спрайту», якщо з твого рота тхне помийкою, тебе не тільки дівчата обминатимуть за три квартали. Тож перед тим як рушати з таємничим виглядом поміж люди, підійди до дзеркала.

Обличчя іміджу — твоя мармиза. Всипана вуграми? Позбудься їх. Якщо ти в тому віці, коли борода вкривається рідкою щетиною, не забувай регулярно і ретельно її голити. Перед важливою зустріччю не зайво навести порядок у ротовій порожнині: почистити зуби, освіжити подих. І ніякої цибулі!

Одяг. Підбери, що тобі пасує. Звідси не витікає, що, одягнувши светер, який тобі подобається, можна тижнями з нього не вилазити. Частої зміни не потребує тільки верхній одяг та взуття — їх можна міняти хоч раз за сезон. Можна заперечити, що, мовляв, Ейнштейн мав цілу шафу однакових піджаків і не сильно розбещував оточуючих багатством своїх туалетів. Відповідаю: відкриєш другу теорію відносності, тоді не те що піджак — майку тижнями не міняй! А поки ти ще не Ейнштейн, будь ласкавий, дотримуйся загальноприйнятих норм.

Той одяг, який має бути попрасований, попрасуй. Який чиститься — почисть. Бо ж яка прекрасна леді з кісками захоче компрометувати себе прогулянками центральними вулицями міста чи села з суб'єктом у нечищених черевиках та пожмаканих штанях.

І останній крок, найвідповідальніший: не сісти в калюжу, як дійде до діла. Коли після титанічних зусиль з твого боку особа таки клює на тебе, покажи себе саме з того боку, з якого ти хочеш.

Чи цікавиться вона мною?

Зараз ми спробуємо знайти відповідь на це дуже хвилююче запитання. Ось тобі джентльменський набір з кількох типових ситуацій. Спостережливість та вміння робити нескладні розумові операції допоможуть тобі відповісти на це питання.

Ситуація №1. Твоя компанія зустрічається в кафе. Ви сидите групками в різних куточках залу. Раптом відчиняються двері і входить... Так-так, входить саме вона. Як вона поводитиметься в цей момент?

А. З посмішкою помахає тобі рукою, після чого дещо розгублено сяде біля подружок десь по сусідству.

Б. Проходячи повз тебе, поплескає тебе по плечу і запитає: «Як справи?»

В. Обмине тебе, навіть не зауваживши твою скромну персону.

Ситуація №2. Поки твої друзі, знайомі чи товариші по футбольній команді зосереджено ласують морозивом, ти намагаєшся встановити з нею зоровий контакт. Вона ж у цей час:

А. Потайки нібито й дивиться у твій бік.

Б. У ту чарівну мить, коли ваші погляди зустрілись, вона робить питальний жест: мовляв, що коїться?

В. Сидить весь час так, ніби ніхто ніяких поглядів не кидає.

Ситуація №3. Нечувана удача! Вона сіла за той столик, де її подружки, але обличчям до тебе! Ти нервово сьорбаєш кока-колу (томатний сік чи лимонад) і несамовито рвеш на дрібне шмаття паперову серветку (непомітно для себе — ти ж бо страшенно схвильований!). Що ж робить тим часом вона?

А. Попиває свій «Джусік» у такому ж темпі, що й ти.

Б. Вітально піднімає склянку в твоєму напрямку і пускає бісики у твій бік.

В. Жваво теревенить із подругами, так і не торкнувшись своєї склянки.

Ось і все. А тепер саме час для підведення підсумків. Якщо, відповідаючи на ці запитання, ти тричі вибрав **відповідь «А»**, вітаю: справи твої пречудові. У тому розумінні, що дівчина шалено в тебе закохалася і тільки й чекає, що ти врешті наважишся зробити крок їй назустріч. Втім, не виключено, що колись їй урветься терпець і вона зробить цей крок сама.

Варіант «Б» у всіх трьох випадках? Шанси не з найгірших. Так, вона вважає тебе непоганим хлопцем, але більш близьке знайомство з тобою до її планів не входить. Принаймні поки що. А що чекає на тебе в подальшому, залежить, мабуть, від тебе.

Варіант «В»? Вибачай за прозу, але ти явно не з її системи цінностей. Та хай там що, а моя порада така: вище голову! І хвіст неодмінно пістолетом. Дівчата люблять впевнених у собі. Навіть з посередніми зовнішніми даними можна досягти максимального ефекту — кропіткою працею над собою та вірою у власні сили.

Висячі сади Семіраміди

Вавілонський цар Навуходоносор II (605-562 рр. до н. е.) для боротьби проти головного ворога — Ассирії, чиї війська двічі руйнували Вавілон, уклав військову угоду з Кнаксаром, царем Мідії. А щоб угода була міцнішою, Навуходоносор одружився на доньці мідійського царя Семіраміді.

Закурений та галасливий Вавілон, розташований на голій піщаній рівнині, не тішив серце цариці, яка виросла в зеленій та гористій Мідії. І щоб зарадити її горю, Навуходоносор наказав звести «висячі сади».

Архітектурно сади становили собою піраміду, що складалася з чотирьох ярусів-платформ. Їх підтримували колони, які сягали 25 метрів у висоту. Нижній ярус мав форму неправильного чотирикутника, найбільша сторона якого мала 42 метри, найменша — 34. Аби зашкодити просочуванню поливної води, поверхню кожної платформи спочатку вкривали шаром очерету, змішаного з асфальтом, потім двома шарами цегли, скріпленої гіпсовим розчином, а поверху всього цього клали свинцеві плити. На плитах лежав товстий шар родючого грунту, на якому росли трави, квіти, кущі та дерева. Піраміда нагадувала вічно квітнучий зелений пагорб.

У порожнечі однієї з колон містилися труби, по яких вода з Євфрату вдень та вночі подавалася на верхній ярус, звідки вона, стікаючи струмками та невеличкими водоспадами, зрошувала нижні яруси.

Царські сади були одночасно і зоологічним, і ботанічним садом. Тут росли рідкісні рослини, водилися тварини та птахи, яких звозили з усього світу.

У 331 році до нашої ери війська Александра Македонського захопили Вавілон. Полководець зробив місто столицею своєї величезної імперії. Саме тут, у тіні висячих садів, він і помер у 339 році до нашої ери.

Після смерті Александра Вавілон поступово занепадає і сади опинилися в занедбаному стані. До того ж, повінь зруйнувала цегляний фундамент колон, і платформи рухнули на землю. Ось так загинуло одне з найвеличніших чудес світу.

На зрошування величезних садів витрачалось щоденно кілька десятків тонн води. Ось так вода надходила на верхній ярус.

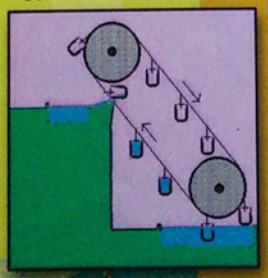

Тераси давніх садів ще збереглися серед руїн давнього Вавілона. Тільки тепер тут замість знаті прогулюються туристи.

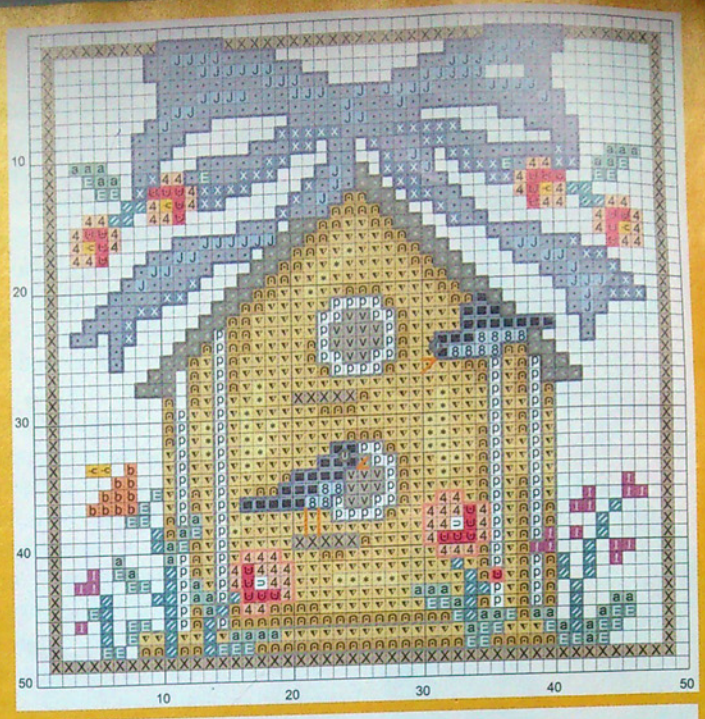

Весна іде — красу несе

По-справжньому кохає не той, хто постійно повторює: «Я тебе кохаю!», а той, хто весь час перепитує: «Ти мене кохаєш?»

Кохання — найсильніше з почуттів, бо заволодіває головою, серцем та тілом.

(Вольтер)

Істинне кохання схоже на привид: всі про нього говорять, та мало хто його бачив.

(Ф. Ларошфуко)

Вогонь кохання горить сильніше, якщо підкидати в нього гроші.

(Народна мудрість)

Кохання часто забирає розум у того, хто його має, і дає тим, у кого його нема.

(Д. Дідро)

Кохання надихає нас на великі справи, і воно ж заважає їх здійснювати.

(А. Дюма-син)

Кохання — це хвороба, яка щоразу проявляється інакше.

(А. Моруа)

Неможливо удавати кохання, коли його немає, та приховувати його, коли воно є.

(Ф. Ларошфуко)

Щоб пізнати людину, треба її полюбити.

(Л. Фейєрбах)

Історія кохання в афоризмах

Чоловік, який розумно говорить про кохання, не дуже кохає.

(Жорж Санд)

Жінка лиш тоді вірить слову «кохаю», коли воно мовлене тихо та просто.

(Я. Галан)

Не бути коханим — це всього лиш невдача, не любити — ось нещастя.

(А. Камю)

Перш ніж полюбити в дівчині жінку, полюби в ній людину.

(В. Сухомлинський)

Кохання не плямують дружбою. Кінець є кінець.

(А. Карр)

Тільки сильне кохання може загладити ті дрібні непорозуміння, які виникають при спільному житті.

(Т. Драйзер)

За одну хвилину кохання дізнаєшся про людину більше, ніж за місяць спостережень.

(Р. Роллан)

Перша ознака кохання: у чоловіків — несміливість, у жінок — сміливість.

(В. Гюго)

Ніщо так не підкорює, не пом'якшує чоловічого серця, як усвідомлення чоловіком того, що його покохали.

(Г. Сенкевич)

Істинне кохання не може говорити, бо справжнє почуття висловлюється скоріше справами, аніж словами.

(У. Шекспір)

Enrique Iglesias Hero (Album «Escape»)

Would you dance
If I asked you to dance?
Would you run
And never look back?
Would you cry
If you saw me cryin'
Would you save my soul tonight?
Would you tremble
If I touched your lips?
Would you laugh?
Oh please tell me this.
Now would you die
For the one you love?
Hold me in your arms tonight.

Chorus:
I can be your hero, baby.
I can kiss away the pain.
I will stand by you forever.
You can take my breath away.

Would you swear
That you'll always be mine?
Would you lie?
Would you rub in mind?
Have I gone too deep?
Have I lost my mind?
Well, I don't care you're here tonight.

Chorus:
I can be your hero baby.
I can kiss away the pain.
I will stand by you forever.
You can take my breath away.
You can take my breath away

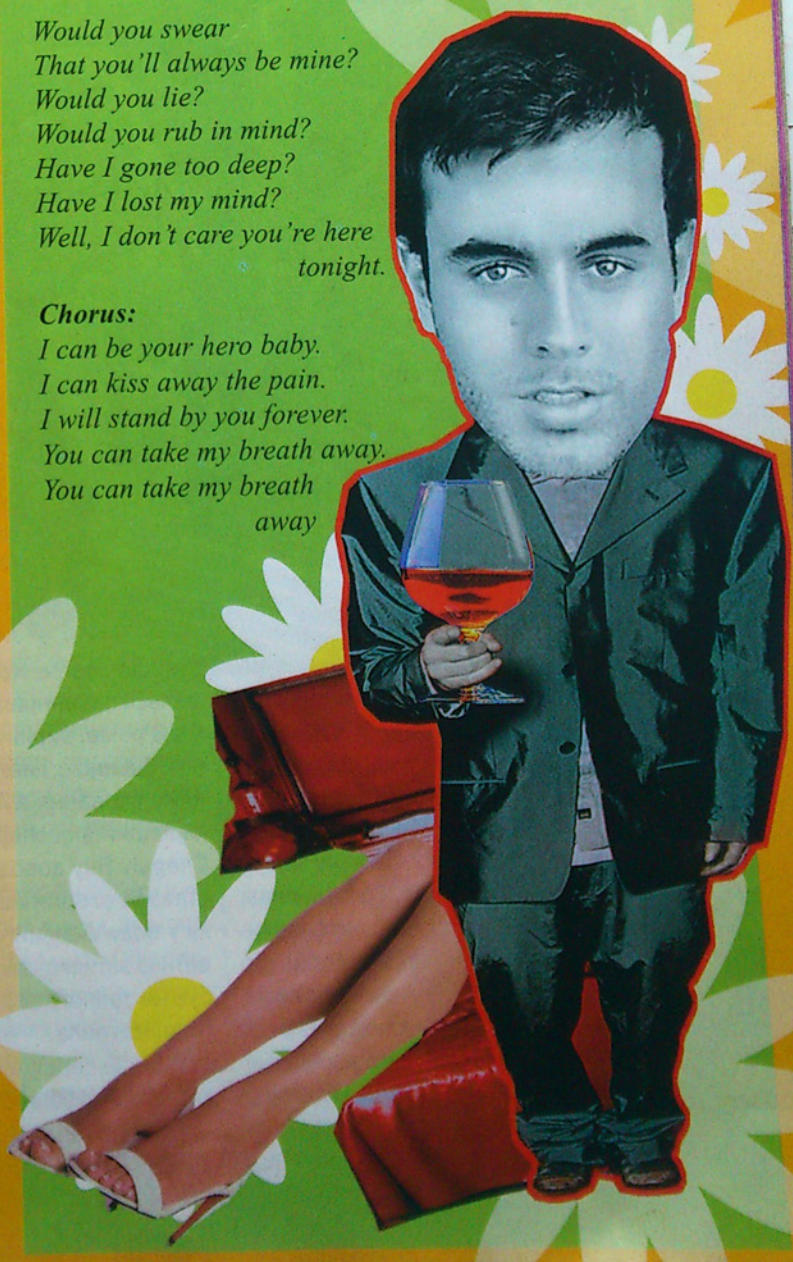

поклав у скарбничку Австралійської олімпійської дружини 3 золоті та 2 срібні медалі.

Після олімпіади авторитет Торпа ще більше зріс. Такі компанії, як «Adidas», «Coca Cola», «Omega» підписали з ним контракти на рекламу їхньої продукції. Як і всі багаті люди, Ян Торп займається благочинною діяльністю. Частину своїх заробітків він постійно передає у фонд допомоги хворим дітям. На минулорічній першості Австралії Торп продовжив радувати своїх

фанів перемогами на чотирьох дистанціях (100, 200, 400 та 800 м) та світовими рекордами, яких на той час у нього вже назбиралося 13. Та найбільший успіх чекав на юного плавця на світовій першості з водних видів спорту в японському місті Фукуоко, де він чотири роки тому дебютував. Цього разу він завоював шість золотих медалей і встановив п'ять світових рекордів! Такого не досягав на одних змаганнях жоден плавець. Та це ще не межа. На думку тренера, у Яна є ще резерви і він ще не раз покращить свої ж досягнення.

Ян має хороші фізичні дані. У нього великий розмах рук, а головний козир Торпа — великі ноги. Точно невідомо, який розмір його взуття — 47, 48 чи 49... Дехто жартує, що він плаває у ластах. Тренується «Австралійська торпеда» шість днів, або 30 годин, на тиждень. Торп — «рання пташка», він щодня встає о 4.15 ранку. Плавати Ян планує до 2008 року та вийти із басейну непереможним!

Поза басейном

Слава та успіх створюють деякі незручності. Не виняток тут і Ян. Він втратив можливість вільно прогулятися пляжем, магазинами, відвідати дискотеку. Йому доводиться шукати пустельний пляж, щоб досхочу позайматися серфінгом. Коли Ян уперше став на дошку, вона його причарувала і надовго стала його хобі. Тим не менше, у своїй популярності Торп намагається бачити лише позитивне і дуже любить подорожувати після змагань по світу, хоча найулюбленішим містом для нього залишається рідний Сідней.

Крім серфінгу, полюбляє Ян ходити в кіно, кататися на водних лижах, збацати у гру на комп'ютері. З великим задоволенням спілкується із шкільними друзями, з колегами по басейну. А ще любить Торп посидіти біля телевізора і поспати (щоправда, і встає він раніше за інших). Ян не пропускає телешоу «Друзі», в якому недавно й сам знявся (це була ще одна його заповітна мрія).

Ян має вірного друга — карликового фокстер'єра на ім'я Тайні (Крихітка). Подобаються йому також мавпи та дельфіни.

Торпа часто можна побачити у військовій сорочці, та це й не дивно, адже його улюблений колір — синій. А ось шоколад йому подавай світлий. Не відмовиться й від морозива, страв японської кухні. Може перекусити у Макдональдсі, але найулюбленішими залишаються мамині обіди. Все це Ян частенько запиває дієтичною «Колою» або натуральними фруктовими соками. А найбільше він п'є на тренуваннях — 2-3 літри рідини.

З музики Ян Торп любить послухати «Destiny's Child», «Red Hot Chilli Peppers», «Blink 182»... Частенько у його апартаментах, де не завжди належний порядок, можна також почути хіти останніх років «Music For The Millenium» та «Live and Intime».

У дитинстві Ян Торп хотів стати лікарем. Зараз він планує займатися економікою — одраз декілька університетів Зеленого конт енту змагаються за право отримати такого знаменитого студента. Але куди він «запливе» — поки що невідомо. Час покаже.

Скільки років Землі

Уяви собі таку картину: іменинний торт з кількома мільярдами свічок! Чий день народження? Землі! Щоправда, за колишніми уявленнями, свічок мало би бути набагато менше. Та час біжить, і переконання наші теж на місці не стоять.

Гіпотеза Бюффона

У молодості Жорж Луї Леклерк Бюффон дуже любив поспати. Але він вирішив побороти свою сонливість і наказав слузі Жозефу піднімати його о шостій годині ранку, не зважаючи на погрози. Більш того, вчений навіть збільшив оплату слузі. Потім він частенько говорив: «Я зобов'язаний Жозефу трьома або чотирма томами «Природничої історії». Всього ж таких томів він написав 36.

А як глузував колись із Бюффона злоязикий Вольтер!..

— Хіба серйозний і мудрий учений буде стверджувати, що гори були колись морем? — казав він з єхидною посмішкою.

Та мовчазний Бюффон у відповідь лише добродушно посміхався. Він і далі був певен, що черепашки, які зустрічалися у горах Франції, розкидали не паломники, що повернулися з далекої Сирії (так твердив Вольтер), а сама природа.

У своєму замку Монбарде, неподалік від Парижа, вчений зважився на більше. Бюффон знав, що за Біблією світ створено приблизно 7500 років тому. Однак сумнівався в цьому.

— Спочатку наша планета була розжареною кулею, — міркував учений. — Потім вона стала повільно остигати, і можливо, остигання це відбувалось рівномірно.

Далі вчений робив висновок про те, що можна визначити час її вистигання, а співставити цей час із часом, зазначеним у Біблії — то вже справа техніки.

Метод Бюффона був такий. Він брав невеликі кульки, зліплені з матеріалів, що входять до складу Землі. Поміщав їх у піч. Вони розжарювалися. А потім спостерігав за охолодженням крихітних моделей планети. На основі цього він розрахував і вік великої земної кулі. Його результат був не 7500 років, а в 10 разів більшим.

Коли вчені Паризького університету довідалися про ці результати, вони жахнулися. Навіть найпрогресивніші заклади не дозволяли собі піддати сумніву церковні догми. Та колись за таке спалювали!

І Бюффон відступив. Відмовився від своєї теорії. Було це у другій половині XVIII століття.

Через сто років

Аналогічні розрахунки майже через 100 років в Англії здійснив фізик Уїльям Томсон. Він також вважав, що Земля спочатку була розжареною кулею, а потім повільно охолоджувалася. Проте його цифра відрізнялася від даних, отриманих Бюффоном, і то досить суттєво — 40 мільйонів років.

У XIX столітті вчений світ наполегливо шукав відповіді на запитання: «Скільки років Землі?» Виникали різні методи визначення віку планети. Одні підраховували кількість солей в морях й океанах, інші — скільки піску та глини могло осісти у водоймах протягом розвитку земної кулі... Та всі ці методи були приблизними.

Як часто трапляється в науці, на шлях істинний учених навернув випадок, який не мав жодного відношення до проблеми.

Француз Анрі Беккерель досліджував свічення солей урану. Брав фотопластинку, загорнуту в чорний папір, прикладав до неї досліджувану речовину, виносив на сонце. Потім пластинку проявляв...

Кілька днів поспіль стояла похмура погода. Акуратно загорнуту фотопластинку та кусочок уранової солі Беккерель поклав у темну шафу. Яке ж було здивування дослідника, коли виявилося, що й у темноті пластинка засвітилася! Беккерель зрозумів: уранова сіль була джерелом невідомого науці випромінювання.

Відкриття Марії Склодовської

Марія Склодовська у цей час шукала тему для своєї дисертації. Їй дуже хотілося зайнятися чимось загадковим, невідомим.

«А чи не взятися мені за відкриття Беккереля? — подумала молода дослідниця. — Чи не пере-

вірити здатність інших природних тіл виділяти випромінювання, схожі до уранових?»

Її наміри підтримали її чоловік П'єр Кюрі та директор Паризької школи інженерів. Вони відвели їй під лабораторію старий сарай з невеличкою піччю.

Після того як дослідів було проведено десятки, сотні — нарешті!.. Відкриття радіоактивності! Відкриття таємниці випромінювання речовини і перетворення її в інші хімічні елементи. Наприклад, урану у свинець.

З цього часу, з кінця XIX сторіччя, почалася епоха наукових пошуків відповіді на питання: «Скільки років Землі?»

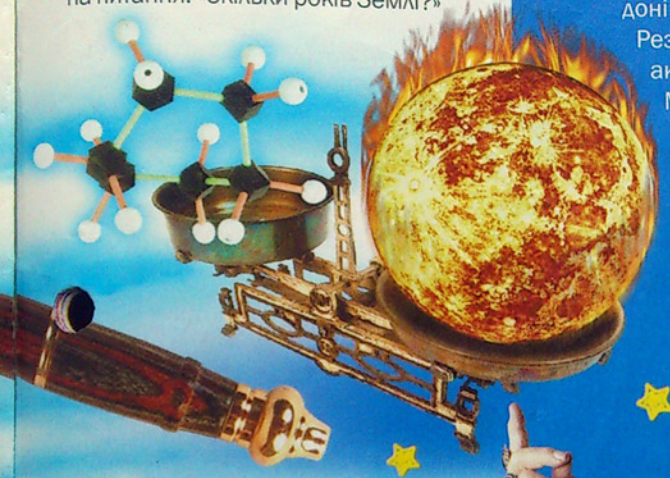

Відносно? Абсолютно?

Уїльям Сміт мав неабияку спостережливість і жодних упереджень. Він вимірював ліси і поля своєї країни та одночасно збирав по землі різні скам'янілі черепашки. Потім він помітив, що в кожному шарі земної поверхні знаходяться різні закам'яніння. «По черепашках можна визначити вік земних пластів, — зрозумів Сміт. — Але тільки відносний: відрізнити молодший шар від старшого».

У 1799 році землемір відвідав власника колекції закам'янілостей Річардсона. Колекціонер був радий зустріти колегу. Разом вони склали таблицю відносного віку земних пластів Англії. Ця таблиця була не лише витвором любителів природи. Вона, мов якась дорогоцінність, довго зберігалася у Лондонському товаристві геологів. Ще б пак! Вона — золотий ключик, який відкрив скриньку таємниць історії нашої планети...

Час біг собі потихеньку. Відзначили сторічний ювілей відкриття Уїльяма Сміта — найнадійнішого методу визначення віку порід, нехай і відносного. Аж тут новий переворот.

— Нове, абсолютне мірило часу дає людству радіоактивний розпад, — заявив П'єр Кюрі. Французьке фізичне товариство не сприйняло до уваги цю заяву. Через два роки, у 1904 році, у Лондоні про це говорить Ернест Резерфорд. Знову ніякої реакції. І кому не повірили!..

Минає ще два роки, і канадський фізик Болтвуд складає першу таблицю абсолютного віку геологічних утворень. Винахідник вивчив радіоактивні мінерали урану, визначив вміст ізотопів свинцю і, виходячи з усього цього, встановив вік різних геологічних епох. «Маячня!» — дружно відреагували геологи (результати не відповідали їхнім уявленням). Та й запитань виникало дуже багато!.. Чи весь свинець раніше був ураном? Чому в мінералах можуть одночасно знаходитися і свинець, і уран?

— Чому? — перепитували вчені. І тут же відповідали: — Тому що свинець буває первинний та радіоактивний!

Єдине, що тепер лишалося, — це відрізнити один різновид свинцю від іншого. Зробили й це.

Та сумніви не щезли. За мільйони років радіоактивність мінералів у природі змінювалася. Наприклад, тече вода. Вона вимиває хімічні сполуки, або вони осідають у вигляді солей. Втрачається свинець — порода ніби «молодіє», зникає частина урану — «старіє». А якщо це трапляється одночасно — то така плутанина виникає!.. Від чого відштовхнутися, від чого рахувати? «Потрібно знайти мінерали, які були б незмінними», — твердять одні. «Але ж, — заперечують їм інші, — все тече, все міняється». Отже, питання визначення абсолютного чи відносного віку земних порід залишається. Дебати, в яких уже стільки часу народжується істина, тривають.

ВІД САНЕЙ ДО

Що є зимовою розвагою №1 для тебе, для мене?.. Звичайно, санки. Чи мороз, а чи відлига — їм усе одно, аби сніг був. Деякі відчайдухи й по асфальту вхитряються кататись, та то вже якийсь екстрім виходить.

Та є в санок один серйозний недолік. Тобі доводилося коли-небудь бачити, щоб десь у парку чи за містом разом з малечею на санях каталися дорослі дяді й тьоті. Мені не доводилось. Мабуть, соромляться. Але ж у глибині душі не один поважний чоловік в окулярах і з борідкою і не одна тітонька в шубі до самих п'ят мріють сісти на санки і чкурнути з найвищої гори!..

Аж шкода тих дорослих — стільки самі собі обмежень понавигадували. Втім, справа їхня. Самі понавигадували, самі нехай і обминають. А я тим часом розповім, як дехто з них уже з цим впорався.

Розвага для дорослих

Зібралися якось наприкінці XIX століття у швейцарських Альпах кілька студентів — на санях з гір покататися. Був серед них і такий собі англієць Уїлсон Сміт. Він узяв і придумав з'єднувати двоє саней дошкою. З'єднав, показав, випробував... Одне слово, людям сподобалося.

Від тої славної події й веде свій родовід вид спорту, який називається бобслеєм (від англійського «bobsleigh» — сани). Невдовзі виник і перший у світі бобслейний клуб, де були розписані перші правила спортивних змагань у цьому виді спорту. Екіпажі саней тоді складалися з п'яти осіб, серед яких було дві жінки. Надалі склад екіпажу бобслейних саней був різноманітним — два, чотири, п'ять, а то й по вісім чоловік. Від початку XX століття у змаганнях з бобслею участь беруть лише чоловіки. Для тодішньої прекрасної статі він, мабуть, виявився надто мужнім.

А от про сучасних жінок цього не скажеш, адже жіночий бобслей уперше включено до програми перших зимових Олімпійських ігор XXI століття.

Перші бобслейні сани були сконструйовані у 1904 році. Бобслей успішно розвивається в Австрії, Німеччині та інших європейських країнах, там проводяться національні першості. З часом бобслей виходить на світову арену, і ось 23 листопада 1923 року в Парижі виникає FIBT — Міжнародна Федерація бобслею і тобогана. Тобоган — розповсюджені серед індіанців Канади дерев'яні сани, які зазнали еволюції й собі перетворилися на «боб» (так зараз називають бобслейні сани).

Спорядження та правила змагань

Бобслей — це швидкісний спуск з гори по спеціально обладнаній трасі на керованих санях обтічної форми, закріплених на двох парах полозок ковзанів. Передня пара — рухома, з кермом, задня пара — нерухома, споряджена гальмами. Сани виготовляють з металу. Технічне вдосконалення саней для бобслею відбувається з урахуванням найновіших досягнень. Але обмежується ваговими й габаритними стандартами для двомісних та чотиримісних саней. Двомісні «боби» мають довжину до 2,7 м, масу — не більше 165 кг, вага екіпажу має становити не більше 200 кг. Чотиримісні бобслейні сани мають довжину до 3,8 м та вагу — до 230 кг. Вага екіпажу — не більше 400 кг.

Траса для бобслею являє собою льодовий жолоб на залізобетонній основі, який має різні за крутизною повороти та віражі. Довжина траси —1500-2000 м. Кількість поворотів — до 15, мінімальний радіус повороту — 8 м, перепад висот — від 130 до 150 м. Ці характеристики постійно міняються. Так, на олімпіаді в Лейк-Плесіді в 1932 році довжина траси сягнула 2366 м, перепад висот — 228 м, а поворотів на трасі було аж 26! Ох і було де покататися!

Місця спортсменів на змаганнях визначаються за сумою часу, показаного в чотирьох заїздах. У кожному заїзді черговість старту встановлюють жеребкуванням.

На змаганнях бобслеїстів визначальними є дві величини. По-перше, швидкість, яку зуміє набрати екіпаж на стартовому відрізку траси при розбігу — до по-

БОБСЛЕЯ

садки у сани. Надалі на всій дистанції все вже залежить від майстерності пілота, який керує саньми, від його вміння по найбільш оптимальній траєкторії пройти трасу з мінімальними втратами швидкості, які неминучі на поворотах та віражах. Про запеклість боротьби у змаганнях бобслеїстів може свідчити такий факт — переможець XVII зимових Олімпійських ігор дует зі Швейцарії виграв у другої команди за сумою чотирьох заїздів усього п'ять сотих секунди. Швидкість «бобів» під час спуску по трасі може сягати до 100 км/год.

Олімпійський бобслей

На І зимових Олімпійських іграх у Шамоні (1924 р.), до програми яких було включено бобслей, за нагороди змагалися дев'ять чоловічих екіпажів на чотиримісних «бобах». Першими олімпійськими чемпіонами стала команда Швейцарії.

На ІІ зимовій олімпіаді в Санкт-Моріці (1928 р.) бобслейні екіпажі вперше і востаннє складалися з п'яти чоловік. Змагалося 23 екіпажі з 14 країн, що свідчило про ріст популярності бобслею. Починаючи з 1932 року, крім 1960 року, олімпійці визначають чемпіонів на

дво- та чотиримісних санях. У кожному номері програми країну можуть представляти по два екіпажі. На цьогорічній зимовій олімпіаді у Солт-Лейк-Сіті вперше змагатимуться жіночі бобслейні екіпажі.

На всіх зимових олімпіадах у бобслейних змаганнях було розіграно 96 медалей (по 32 золотих, срібних та бронзових). Найбільше олімпійських нагород завоювали спортсмени Швейцарії — 26 (9 золотих, 9 срібних та 8 бронзових). Далі йдуть США — 14, НДР — 13, Італія — 11, ФРН — 8, Росія — 3, а Україна — 0. Та це й не дивно, адже найближчі бобслейні траси, які відповідають міжнародним стандартам, збудовано в Латвії. Та інтерес до бобслею зростає, і в наших Карпатах є тренувальні бази, а в недалекому майбутньому будуть обладнані пристойні траси. Буде свято і на нашій гірці.

На XIV зимових Олімпійських іграх у Сараєво (1984 р.) тріумфально завершили змагання екіпажі з НДР. Німці завоювали обидві золоті та срібні нагороди в обох видах програми. Це був максимально можливий результат, адже стартувало лише по 4 екіпажі від кожної країни.

Наймолодший олімпійський чемпіон серед бобслеїстів Уїльям Фікс із США виграв свою першу золоту медаль у Санкт-Моріці в 1928 році, коли йому йшов лише 17-й рік. Найстарший олімпійський чемпіон з бобслею — американець Джей О'Брайєн, йому на момент перемоги було 49 років. Вік у цьому виді спорту не така серйозна перешкода, як, скажімо, у футболі.

Найбільше олімпійських нагород різного гатунку — 7 — (1 золоту, 5 срібних та 1 бронзову) має у своєму активі німецький спортсмен Богдан Мусьол, який виступав на чотирьох олімпіадах.

Згідно з рішенням FITB, з 1986 року проводиться розіграш Кубка Світу з бобслею. На цих змаганнях, які проводяться кожного парного року, наші спортсмени теж не мають ще вагомих перемог. Але снігу в нас багато та й мужніх і сміливих людей не бракує. Тож успіх не за горами. Він у горах!

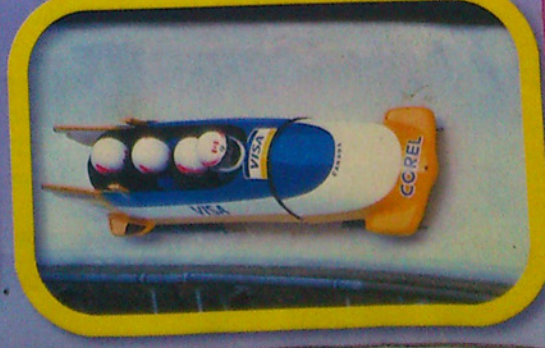

Така група могла з'явитися в будь-якому місті, де машин на вулиці стільки, скільки людей у будинках. В якому багатоповерхівки затуляють сонце, де ясний погожий вечір поступово переходить у яскраву неонову ніч.

"ТАНЦІ МІНУС": жити стало яскравіше, жити стало веселіше

«Танці мінус» виникли в середині 1990-х у Санкт-Петербурзі завдяки поету, композитору, співаку В'ячеславу Петкуну. Пошуки годящого складу занесли його в Москву, там група й кинула свій якір. Після виступу на фестивалі «Покоління-96» група виходить на звукозаписну компанію «Союз» і підписує контракт. «Нове життя — нова команда», — подумав пан Петкун і набрав нових музикантів. «Склад підбирався дуже довго, — згадує він. — Ідеальна група — це коли люди розуміють один одного з півслова». При записі дебютника «Танців мінус» вдалися до музичної «екзотики» — саксофона, віолончелі. «Нічого не вдієш, — каже лідер, — така в нас естетика. Щось робили, щось творили, що — самі не розуміли».

Перші романтичні хіти («10 краплин дощу», «Сни») побачили світ у збірнику «2000 відсотків живої енергії». В 1998 році у «Танців мінус» виходить дебютний альбом «10 краплин дощу», заголовна композиція з якого потрапляє в хіт-паради і стає першим визнаним хітом. Сам альбом розходиться тиражем понад сто тисяч примірників, та час широкого визнання ще не настав.

Поступово команда Петкуна стає однією з найбільш гастролюючих груп столиці. «У сезонах 1998-1999 років ми щорічно грали по 100-110 концертів у столичних клубах, — згадує Петкун. — Іноді ми виходили на сцену по два-три рази за вечір».

Взимку 1999 року група записує перший суперхіт «Місто», який побачив світ у збірнику, випущеному продюсером «Мумій Троля» Леонідом Бурлаковим. Недоброзичливці називають команду Петкуна «групою одного-двох хітів», але через півроку їх уже не було чути.

Влітку та восени група записує другий альбом з хітом «Іду». З «Танцями мінус» підписує контракт дуже серйозна «Real Records». До групи вже непомітно підкрадалася популярність.

Новий, трохи провінційний імідж раптом виявив загострену і романтичну суворість Слави. Дівоча аудиторія це помітила і перетворила його на «героя нашого часу».

Папараці починають вишкрібати з усіх усюд найінтимніші новини про співака. «Сенсаційні» повідомлення сипляться одне за одним: «...Петкун працює арт-директором одного московського клубу. Доля звела його з Земфірою. ...покохали одне одного. ...були заручини. ...до весілля не дійшло!..»

Або таке: «Недавно надійшло повідомлення про заручини Земфіри та лідера групи «Танці мінус» В'ячеслава Петкуна. Але... Заручини розірвано. За плечима Петкуна три розлучення». Чого-чого, а маячні газетної вистачало. Писали навіть, що історія з Земфірою вигадана для розкрутки альбому «Флора та Фауна». Навесні 2000 на телебаченні стали ганяти кліп «Квіти», який згодом увійшов до десятки більшості хіт-парадів. Після сольних концертів у палаці спорту «Ювілейний» та Московському палаці молоді група виступає на «Максидромі-2000». Це був зоряний час Петкуна. «Російський рок? Живий?» — запитував лідер «Танців мінус» населення «Олімпійського». «Живий!» — радо гуділи слухачі. А що йому зробиться, року?!

Через місяць «Танці мінус» зіграли перед 40-тисячною аудиторією Лужників на акції «Мегахаус». З подій літа-осені 2000 варто відмітити успішні виступи на фестивалях «Нашестя» в Раменському, саундтрек до «Брата-2», «Кінопроби» в «Олімпійському», концерт у Нью-Йорку. За кількістю аплодисментів і всенародної радості Петкун та компанія були явними лідерами перенасиченого фестивального літа 2000. Наприкінці сезону вони навіть приз відхопили як «найстильніша група року». А найкращим завершенням моєї розповіді буде цитата з журналу «Вежа»: «На шостий рік існування «Танці мінус», зневаживши всі святині, увірвалися в еліту вітчизняної рок-музики. Рівномірне життя російського рок-мурашника раптово знайшло інтригу. Жити стало яскравіше. Жити стало веселіше».

Коронація “4 королів”

«Принц», «Queen», «King Diamond», «Король та блазень»... Що не назва, то королівського походження. Тож не дивно, що одної червневої днини 1998 року на київській сцені разом з «ВВ», «Green Grey» замелькала й українська група «Четверо королів»!

Про що думали Борис, Нік, Snake E та Женя Фокін, коли вигадували назву? Мабуть, про те, як шаленітимуть фани на їхніх концертах, як розмазуватимуть сльози по щоках невтішні шанувальниці, побачивши чотирьох красенів. І не прогадали! У Дніпропетровську, Донецьку, Харкові, Запоріжжі, Чернігові, Вінниці — всюди, де доводилося виступати «королям», групу справді тепло зустрічали місцеві тінейджери, а особливо тінейджерки. Та справа, мабуть, не стільки у назві, скільки в самих хлопцях.

Борис — найзагадковіший з них і деколи непередбачений, до того ж оточений ореолом таємничості, містик і трохи спокусник (чули, фанатки?).

Нік — невиправний романтик, обожнює робити сюрпризи дівчатам і любить фотографуватися з фанами після концертів. Веселий, безжурний, він може розворушити кого завгодно і коли завгодно. Ну майже наш Пундик!

Snake E (Снейк І) — справжній фонтан енергії і життєлюбства, він чудово танцює і не розлучається з плеєром — постійно слухає музику, переважно «чорні» наспіви.

Що ж до Жені Фокіна, то він як ловеласом народився, так, видно, й судилося весь вік проловеласити. Втім, може то тільки імідж такий у хлопця... Він до нестями любить свій чорний «Jaguar» і гарних дівчат.

Нікого не забув? Тоді поїхали далі. Група потихеньку переходить від клубної роботи до виступів на «живій» сцені в Україні і не тільки.

Упродовж 2000 року «королі» завершили роботу над дебютним альбомом «Карти, Гроші...», активно мандрували «від Москви до самих до Камчаток». Свої закордонні гастролі починали з Сибіру. На фестивалі «Самотлорські ночі», що проходив у місті нафтовиків Нижньовартовську, зібралася «зоряна» компанія: «Бі-2», «Агата Крісті», Альона Свиридова, «Ва-Банкъ», «ЧайФ», «СерьГа», «Green Grey», «Моральний Кодекс»... Величезний «Boeing-747» кілька годин гудів над тайгою, а «королі», сидячи в салоні, думали-гадали, як воно там — у тундрі, серед боліт, комарів та неляканих ведмедів?

Виявилося — нічого. Нижньовартовські комарі зустріли зоряну тусовку схвальним писком — це ж скільки крівці свіженької спецрейсом прилетіло! Передмістями час від часу поважно прогулювалися ведмеді, надаючи тутешній екзотиці особливої гостроти. А з одним клишоногим друзяки взагалі мало не зіткнулися віч-на-віч. Добре, що якась місцева дівчинка вчасно звернула їхню увагу на ведмедика, який розгулював узліссям просто за містом. Інакше довелося б перейменовувати групу на «Три королі», «Два королі»...

Після цього «королі» на довгий час засіли у Лаврі — на знаменитій київській репетиційній базі, де завжди можна зустріти і «ВВ», і «Green Grey». За короткий час треба було не тільки набрати «живий» склад музикантів, який акомпанував би на концертах, а й вивчити з ним чималенький репертуар групи, щоб устигнути на «Таврійські Ігри». На сцену в Каховці «4 Королі» вийшли увісьмох, викликавши здивовано-пильні погляди представників мас-медіа і бомонду. І... вистрілили «живим» гітарним звуком, перетворивши всім відомі пісні до невпізнання. Балету, піротехніки та інших пафосних атрибутів не було. У День поп-музики зі сцени лунав чистісінький... джаз! Публіці це сподобалося, але самим «королям», схоже, більше... Адже ламати стереотипи і переступати встановлені і фактично канонізовані рамки завжди цікаво. І музикантам, і слухачам.

А потім знову була робота в студії, концерти, гастролі... На сьогодні пісні, записані групою, увійшли в такі аудіо- і відеозбірники, випущені українськими і російськими рекорд-лейблами в 2000 році: «Візьми ПОПробуй!» («Подивися»), «Не дамо СНІДу жодного шансу! (Реквієм)», «Гаряча сімка» («Подивися»), «100% Любові» (з піснею Аркадія Укупника, яка називається «Туман»). Ні, що не кажи, а поки що ані самим «королям», ані їхнім фанам-шанувальникам нудьгувати просто ніколи.

4 kings 4 kings 4 kings 4 kings 4 kings 4 kings 4 kings

Сухий вітер
Давньогрецький поет
...-27
Спортивна фірма
Латиноамерик. танець
Європейська країна
Прихильник, шанувальник
Орган дихання
Місто на Київщині
...Борзов
Солом'яний капелюх
Деміі...
«Ура!» по-японськи
Україн. музичний інструм.
Місто, де жив Архімед
Змагання на мотоциклах
ПРИКЛЮЧЕНИЯ КАПИТАНА ВРУНГЕЛЯ
Взуття
Захисник «Динамо» (Київ)
Негр + європеєць
Будівельний матеріал
Майно нареченої
Український футболіст
Тенісист ... Іванішевич
Вчений ступінь
Заправка для лампи
Східна страва з рису
Притулок для монахів
Військовий начальник
Культурно-громадський заклад
Місто в Болгарії
Емма ...
Місто
Захисний талісман
Місце, де гроші лежать
Знак Нептунової влади
Лавка для веслувальника
Столиця Західн. Самоа
Художник
Чоловіче ім'я
Король симфонії

Хустинка у кульочку

Береш зі стола газетний аркуш. Показуєш його глядачам з обох боків. Скручуєш з нього невеличкий кульочок і тримаєш його у лівій руці. Правою візьми зі стола чарівну паличку. Кілька магічних пасажів над кульочком, усередині... Все, тепер паличку кладеш на стіл, а глядачам показуєш свою праву руку: мовляв, немає в ній нічого, тож не кажіть потім, що не бачили!..

Після цього ти засовуєш руку в кульок і виймаєш звідти... хустинку. О, диво! Звідки ж вона взялася?!

А диво тут як раз і ні при чому. Просто треба заздалегідь подбати про деякі хитрощі. А саме: чарівна паличка повинна бути виготовлена з трубки. Трубку з обох кінців закрий корками, а до одного з них і прив'яжи хустинку. Потім хустинку засунь у трубку і, затишно вмостившись між двома корками, вона терпляче чекає розв'язки фокуса. Щоб не казали про твій фокус «Білими нитками шито», корки і трубку пофарбуй в однаковий колір. Той з них, до якого прив'язана хусточка, має вставлятись і виходити з трубки досить вільно. Настільки вільно, щоб міг вилетіти з трубки тоді, коли ти розмахуватимеш паличкою у середині кулька. Ну, звісно, і вагу повинен мати відповідну — щоб не застрягнути між стінками трубки.

Для цього можна у середину корка наліпити пластиліну або виготовити його з металу.

Все готово? Ну що ж, тепер можна сміливо показувати глядачам своє вміння.

Відгадування карт

Для цього фокуса береться звичайна колода гральних карт, ілюзіоніст (тобто ти) виходить не сцену до глядачів і, прокашлявши для поважності, повідомляє: «Зараз я вийматиму з-за спини карти і, не підглядаючи, по черзі назву їх усі. Крім однієї». Зал починає гудіти, підозрюючи, що тут щось нечисто. Але ти швиденько глядачів заспокоїш, варто для цього тобі лише сказати: «Карти ви можете перемішати, скільки хочете і як хочете. Потім ви назвете мені одну карту, а всі інші назву я».

Бажаючих перемішати карти не бракуватиме, тож їх швиденько перемішають і віддадуть тобі. Що ж робиш ти? А ти, не підглядаючи нижньої карти, заводиш руки з картами за спину.

Потім, узявши карти в одну руку, показуєш глядачам колоду. Вони бачать лицевий бік однієї карти і називають її тобі. Ти, мов справжній Копперфілд, заводиш руки за спину і по черзі називаєш решту карт! Без жодної помилки! Але як?!

А секрет тут, між іншим, простенький. Коли ти перший раз заводиш руки з картами за спину, тобі потрібно перекласти нижню карту зверху колоди, перевернувши її так, щоб сорочка (зовнішній бік) карти прилягала до сорочки сусідньої карти. Потім покажи глядачам колоду так, щоб вони бачили внутрішню сторону цієї карти. Якби вся колода була складена правильно, то фокусник мав би бачити перед собою сорочку верхньої карти. Але ж у тому й весь фокус, що колода складена не без хитрощів, і це дає ілюзіоністу неабиякий козир. Насправді ж ти бачиш низ колоди і, відповідно, внутрішню сторону тої карти, яка на початку фокуса була другою знизу.

Тепер ти її запам'ятовуєш, заводиш руки за спину, перекладаєш карту знизу колоди на карту, яку тобі перед цим називали, показуєш глядачам колоду карт та називаєш ту другу карту. А тим часом ти бачиш третю карту, запам'ятовуєш її і за спиною перекладаєш на щойно названу та знову показуєш глядачам. І так доти, поки не набридне. Або поки в залі не виявиться розумник, який виведе тебе на чисту воду. Та в будь-якому разі цей фокус дасть змогу добряче повеселитись, а хіба не для цього існують у світі фокуси?

Перетворення конфетті

На столику фокусника стоїть звичайна коробка з-під взуття. Він бере склянку, опускає її у коробку, виймає — склянка повна конфетті. Потім фокусник висипає конфетті назад у коробку і кладе туди ж порожню склянку. Бере зі стола куряче яйце і затискає його в руці. Другою рукою робить чарівні рухи над своєю рукою, яку тримає над коробкою. Потім він розчавлює яйце і всі бачать, як дрібні кусочки шкаралупи, схожі на конфетті, падають у коробку. Після цього фокусник знову набирає склянку конфетті, підіймає над коробкою, показує глядачам і висипає конфетті в коробку. І так — кілька разів, щоб усі побачили, що конфетті багато, а склянка не має ніяких секретів. Потім він востаннє у цьому сеансі набирає у склянку конфетті, ставить її (склянку) на долоню лівої руки... підкочує рукав піджака на лівій руці, бере зі стола хусточку, накриває нею склянку...

Коли фокусник знімає хустинку зі склянки, у склянці замість конфетті... яйце. Щоб уже остаточно переконати глядачів у тому, що яйце — це яйце, а не групова галюцинація, яйце розбиває, а його вміст виливає у склянку. Все, натуральніше не буває.

Для демонстрації цього фокуса тобі знадобиться коробка з-під взуття, яку слід красиво оформити. Конфетті можна виготовити самостійно, дрібно нарізавши кольорового паперу стільки, щоб за обсягом його було набагато більше, ніж одна склянка. Щоб можна було ним швидко заповнювати свою склянку. Крім того, знадобляться ще склянка, хустинка і два яйця. У шкаралупі одного яйця роблять голкою дві дірки і білок з жовтком висмоктують. Шкаралупу просушують — для крихкості та легкості. З другим яйцем ніхто нічого не робить.

Секрет фокуса — у невеличкому картонному циліндрику з прикріпленою зверху кришкою. Висота його дорівнює висоті склянки. В центрі кришки циліндрика робиш голкою отвір і пропихаєш міцну нитку завдовжки до 10 см. До обох кінців нитки прив'язуєш по одній намистині. Поверхню циліндра обклей двома-трьома шарами конфетті та просуши.

Перед фокусом коробку з конфетті ставиш на стіл. Поряд з нею кладеш хустинку та порожнє яйце. Друге яйце кладеш у секретний циліндрик, який слід ретельно замаскувати в коробці з конфетті. Нитка з намистинкою має бути втягнута в циліндрик, так щоб виступала тільки намистинка. Опускаючи порожню склянку в коробку перші два-три рази, ти набираєш у склянку конфетті. Коли ж доходить до останнього заходу, в склянку непомітно вставляєш циліндрик, саму склянку ставиш на долоню...

Після чого береш хустинку, накриваєш склянку... Потім напомацки знаходиш намистинку, затискаєш її пальцями... Знімаючи хустинку зі склянки, забираєш і циліндрик, все разом кидаєш в коробку. Після чого просто на очах у всіх глядачів конфетті «перетворюється» на яйце!

Таємниця дев'ятки

Цей інтелектуальний фокус грунтується на властивості числа 9. Запропонуй комусь із глядачів задумати трицифрове число, у якого всі цифри різні, і, не називаючи його, записати на аркуші. Потім запропонуй йому написати друге число, в якому ті самі цифри розташовані у зворотному порядку. Після цього попроси відняти від більшого числа менше і повідомити тобі першу цифру результату. Ти тут же можеш повністю назвати число, яким виражена різниця цих двох чисел. А все тут дуже просто! Середнє число завжди буде дев'яткою, а два інші у сумі теж складають 9. Отже, якщо тобі назвали 2, то результат різниці буде 297. У другого глядача можеш попросити, щоб він назвав тобі лише останню цифру різниці, і тут же дати повний результат.

Можна продемонструвати і складніший фокус. Ти наперед пишеш число на клаптику паперу і відкладаєш його вбік. А потім робиш усе так, як і в попередньому фокусі, але!.. Коли глядач отримає різницю двох чисел, то запропонуй йому ще й різницю записати у зворотному порядку і додати до числа-різниці. Після цього покажи всім число, написане на папері. Всі побачать число 6801. Це не буде тим числом, яке отримає глядач. Ти вибачся, поверни клаптик паперу догори ногами і знову покажи глядачам. Всі побачать число 1089, яке буде точно збігатися з результатом, який одержить глядач. І нехай тепер хтось скаже, що математика — це нудно й нецікаво!

Домашній зоопарк

Для цієї гри не треба йти у зоопарк, тим більше, запросто може виявитись, що у твоєму місті чи селищі такого закладу просто немає. З цієї ж причини роль тварин краще покласти на гравців, наперед заспокоївши їх, що все, що від них потрібно, — це імітувати їхні (тварин тобто) голоси.

Для самої гри малюють або наклеюють на невеликих картках малюнки різних домашніх тварин чи птиці. У гральній «колоді» має бути по дві картки з кожною твариною.

Число гравців нічим не обмежується. Коли воно парне, призначають двох ведучих, непарне — вистачить одного. Ведучий (або ведучі) відбирає парами стільки карток, скільки є учасників. Те, що відбирають, мішають і роздають гравцям (один гравець — одна картка). Далі починається розіграш.

Гравці, отримавши картки, швендяють навколо ведучого. Лунає команда «Зо-о-парк!», ось тут і настає їх зоряна година: вони починають поводитись, мов ті звірі в клітці. Одні швидко ходять від стінки до стінки, інший без перестанку крутиться навколо своєї осі, ще хтось намагається з розбігу заскочити на шафу... По ходу гри «озвірілі» учасники мають обмінюватися картками — хто з ким захоче і як захоче. Картки передають так, щоб ніхто сторонній не бачив зображених на них тваринок. Жодний партнер по звіринцю не має знати, з якою твариною картку тримає той чи інший гравець.

Аж тут лунає команда ведучого «Стоп!». За нею всі гравці повинні на мить спинитися, подивитись на свою картку і несамовито занявкати, загавкати, закукурікати, закудкудакати, заіржати, замекати, забекати... Одне слово, закричати голосом тієї тварини, що на картці, яку він тримає даної миті. Такий шарварок здійметься!..

І от треба в цьому галасливому звіринці розрізнити голос «брата по розуму» і якомога швидше до нього приєднатись. Пари збиваються докупи і піднімають над головами картки з однаковими малюнками. Ось ми, мовляв, подивіться на нас. Ведучий гав не ловить і акуратно фіксує, хто, коли і після кого знайшов свою половинку.

Забороняється показувати іншим свої малюнки — гравці орієнтуються лише за голосом. Ті, хто найпершими утворили пару, отримують по 1 призовому очку. Ведучий слідкує за дотриманням інших правил гри і має повне право дискваліфікувати тих гравців, які підглядають у картки або показують їх при пошуку пари. Порушник ніколи не стане переможцем, та й призові очки йому теж ні до чого. Правила є правила!

Коли перший раунд позаду, гравці здають свої картки ведучому. Настає черга інших карток, якщо тих багато. Якщо ні, можна обновити частину карток. Головне, щоб кожна тварина зустрічалася двічі. Ведучий роздає кожному гравцеві по одній картці, і гра триває далі. Знову визначають пару-переможця, знову вони отримують по 1 призовому очку...

У третьому, четвертому і наступних раундах картки обновляються частково. Кількість розіграшів можна встановити відповідно до кількості учасників гри або визначити наперед (5, 10). Абсолютним переможцем у грі стає той учасник, якому вдасться набрати найбільше призових очок. Роль одного призового бала можна покласти на цукерку, на печиво, на шоколадний батончик — усе, що хрумтить, жується і викликає нестримне бажання бекати, мекати, гавкати, нявкати чи лопотати уявними крильми та горлати своє «Кукуріку!».

Слово з професій

Двоє гравців виходять з кімнати й загадують якесь невелике слово. Потім пригадують назви професій, які б починалися з літер цього загаданого слова. Наприклад, слово «пошта». Можливі назви професій: повар, офіціант, шахтар, таксист, агроном.

Коли все готово, можна виходити до решти гравців або на сцену до глядачів. Гравці оголошують, що завдання всіх присутніх полягатиме у тому, щоб відгадати задумане ними слово. «Ми будемо мімікою та жестами показувати по черзі деякі професії, — продовжують вони, — а ви зобов'язані розгадати ці професії, а потім з перших літер їхніх назв скласти задумане нами слово».

Перший гравець починає зображати, наприклад, офіціанта — ходить з уявним рушничком на одній руці і тацею — на другій. Це триває доти, поки хтось не відгадає назву цієї професії. Потім інший гравець відчиняє двері, запрошує пасажира в уявне авто, включає лічильник, заводить автомобіль та їде — він таксист. Це триває доти, поки хтось вигукне: «Таксист!» Далі імітують рухи шахтаря: поправляють уявну лампочку на касці, запускають відбійний молоток. Повар готує та пробує на смак їжу, агроном ходить по вигаданому полю, розтирає неіснуючі колоски, ганяє уявних ворон та сваритьcя зі сторожем, породженим своєю уявою.

Після того як будуть розгадані усі професії, глядачі намагаються утворити з перших літер їхніх назв загадане слово. Зрозуміло, що професії гравці показують не в тому порядку, в якому літери стоять у слові.

У наступному розіграші двоє інших гравців загадують своє слово. Визначають професії і починають німу виставу. Решта гравців, ясна річ, намагаються розібрати, що то за професії такі. І так — поки є бажаючі демонструвати свої акторські здібності та розгадувати задумані слова. Переможця у грі не визначають, але вона може прикрасити не одну святкову вечірку. Адже у грі можуть брати участь не дві команди, а всі-всі!

Естафета на «Перекладних»

Цю гру можна провести в парку, біля дому або просто на галявині. Для цього слід розмітити кругову дистанцію зі стартом та фінішем, протяжність якої від 100 до 500 метрів. Потім дистанцію поділяють на етапи — скільки гравців в одній команді, стільки й етапів. Кожен етап позначають прапорцем.

Потім, як ти вже, напевне, здогадуєшся, всі учасники діляться на дві однакові команди. Визначають, хто від кожної команди стартуватиме першим, після чого перші номери виходять на старт із санками. У кінці першого та всіх подальших етапів біля прапорців стоїть по одному гравцю від кожної команди. Кінець останнього етапу — це водночас і фініш.

За командою ведучого, гравці обох команд беруть старт: один сідає на сани, а другий береться за мотузку. Коли лунає команда «Марш!», вони вирушають у свою, сповнену пригод та несподіванок, спортивну путь.

Добігши до кінця першого етапу, гравець із саньми спиняється. Його «пасажир» швидко стає на свої дві і бере сани за мотузку, на спорожнілому місці зручно вмощується гравець другого етапу, і заново сформований санний екіпаж продовжує шлях до наступного прапорця. І так далі.

Сани з гравцями, які тільки й знають, що змінюються, не скидаючи шалених швидкостей, повинні якнайшвидше зробити повне коло. Загальний успіх команди в цій несамовитій зимовій естафеті — це алгебраїчна сума зусиль усіх її гравців. А переможцем у грі стає команда, гравці якої швидше доберуться до фінішу.

1 Щоденник та 3 зошити коштують стільки, скільки 2 підручники з географії. Пані Ганя придбала на 25 гривень зошит, 2 щоденники та 3 підручники. Скільки гривень коштували зошит, щоденник та підручник окремо, якщо відомо, що їхні ціни виражаються цілими числами.

Листя капусти – це їжа корисна!

Мав Панас гасло, не їв тому масло!

2 У цих виразах заховалося п'ять тварин. Відшукай їхні назви.

3 Якщо правильно вписати у вільні клітинки значення двох слів, то по колу можна буде прочитати лозунг нашої дітвори.

4 У цьому угорському міні-кросворді, якого надіслав Дмитро Поліщук з Вінниці, потрібно викреслити назви 15 тварин. З п'яти літер, які у тебе залишаться, склади слово, пов'язане з формою цього кросворда.

5 Робінзон Крузо назвав свого помічника П'ятницею. Відшукай серед семи островів один зайвий, а з решти шести візьми по одній літері та утвори ім'я свого помічника.

6 Джо з Пундиком одночасно запустили кораблики. Чий кораблик виграє цю регату?

7 На твоє пальто впало дві сніжинки. Яка з них упала з більшої висоти?

8 Впиши у клітинки назви живих істот англійською мовою і у виділеному стовпчику ти прочитаєш назву тварини, яку загадала Галина Чехленко з Кузнецовська Рівненської області.

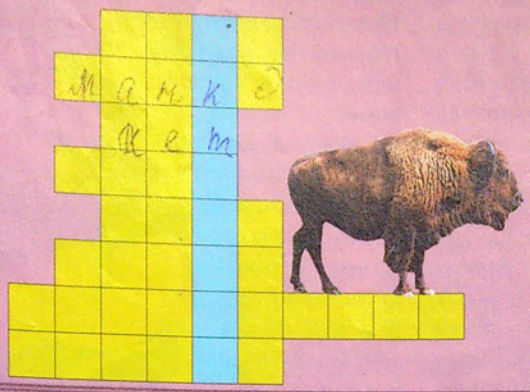

9 Відшукай закономірності та продовж ці послідовності:

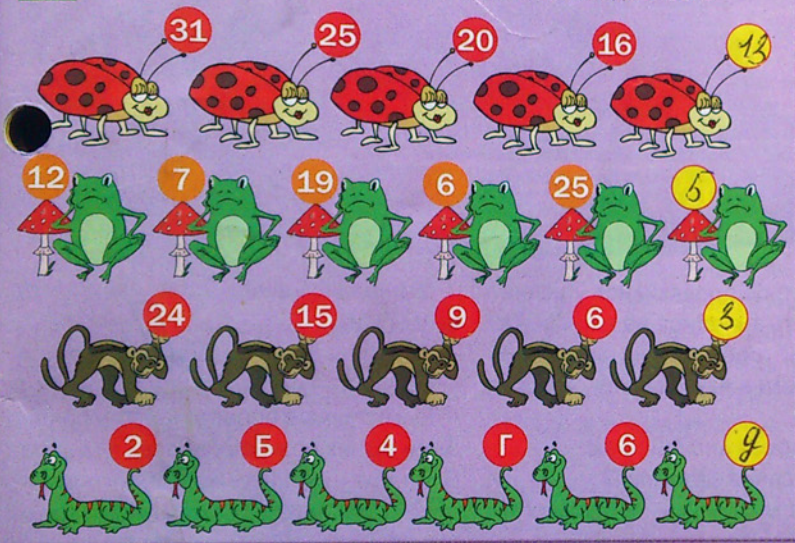

10 Впиши приголосні літери так, щоб утворилися слова-іменники.

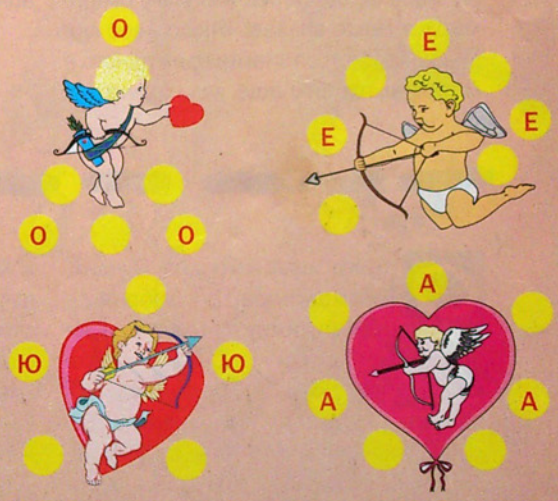

11 Намалюй цю фігуру однією суцільною лінією, не відриваючи руки від паперу та не проходячи по лінії двічі.

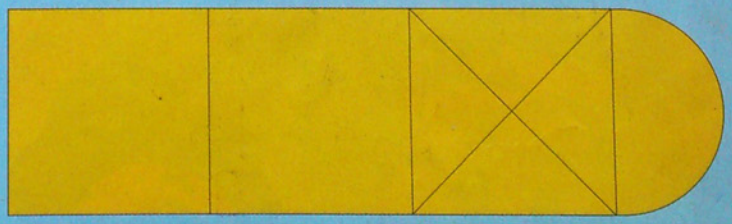

12 У завданні В. Шиманського білі починають і ставлять мат за 1 хід. 12 різних шахів ти відшукаєш швидко, але вони не дають бажаного результату. Потрібно відшукати тринадцятий шах. У цьому тобі допоможе підказка — подумай, який останній хід зробили чорні фігури.

Пундикова справедливість

Біля школи відкрилося дитяче кафе «У Пампуха». Назву свою воно отримало не випадково — хазяйнував там кухар на прізвисько Пампух. Чи то у смачній «фірмовій» назві була справа, чи може, там і справді класно готували, але Класні герої швиденько стали завсідниками кафе.

Одного разу після уроків зайшли в кафе Пундик з Колібриком. Сівши за стіл, вони замовили по порції пампушок з вишнево-шоколадним джемом (фірмовим!) і стали чекати.

Порцію з 8 пампушок готують 10 хвилин, і щоб час пройшов скоріше, Пундик запропонував зіграти в морський бій. Колібрик так захоплено топив ворожі есмінці, крейсери та катери, а Пундик настільки зосереджено обминав мінні поля, що ніхто й не помітив, як Пампух власноручно приніс їм замовлені порції.

Не помітили вони й того, як під стіл шугонула котяча тінь. А тінь (яка виявилась Ковба-саном) непомітно змахнула 5 пампушок з Пундикової порції — і тільки її й бачили! Колібрик відважно кинувся в погоню, та куди його двом ногам проти чотирьох котячих! Довелось вертатися ні з чим. Коли він повернувся до кафе, Пундик далі сидів за столом і якось підозріло облизувався.

— Ой, пардон, — виявивши неабияке знання французької, знічено мовив Пундик. — Здається, я щось тут наплутав і з'їв твоїх 3 пампушки. Зараз я замовлю знову...

— Не варто, давай краще я ще тобі відсиплю кілька штук. Ти ж не винний, що котяра вибрав твою тарілку.

— Так, котяра поцупив 5 пампушок, але я вже прихопив 3 твоїх. Зараз я їх...

Тут Пундик розхвилювався так, що взяв та й висипав усі свої пампушки в Колібрикову тарілку.

— О, ціла порція! — прикинув Колібрик. — Давай просто візьмемо і поділимо все порівну.

Сказано — зроблено. Все решта було справою техніки.

Поки хлопці доїдають свої півпорції, скажи, чи справедливо розділили вони пампушки з точки зору математики? А якщо ні, то як слід було ділити пампушки, щоб усім лишилось порівну? Спробуй знайти відповідь подумки, не використовуючи паперу та олівця чи ручки.

Будинок для Білосніжки

Уяви собі, що Білосніжка в казці не потрапляє в будинок до гномів, а зустрічає їх у дрімучому Казковому лісі. І просить гномів збудувати для неї будинок.

Гноми, порадившись між собою, вирішили, що всі вони одночасно не зможуть працювати на будівництві. Потрібно ж комусь і свої справи залагоджувати. Тож до роботи приступило сім гномів. Працювали вони по 8 годин щодня і досить швидко збудували будинок.

Потім четверо гномів, найбільших хвастунів, оголосили, що вони можуть збудувати другий такий самий будиночок удвічі швидше.

А тепер скажи: по скільки годин щодня повинні працювати ці четверо гномів?

СКАНДИНАВСЬКИЙ КРОСВОРД

Міні-кінь
Місто в Німеччині
Судно з косими вітрилами Грецька Аврора
Місто в Японії
Осад у річках ... Баба і 40 розбійників
Іспит
Місто ...-де-Жанейро
Суха трава
Скринька для ручок
Іспанськ. фут. клуб
Варвара... - довга коса
Професія Кличків
Г.Ом – фізик, Д.Менделєєв–...
Грецька буква
Кома – розділовий ... Італійськ. композит.
Збивають у кегельбані
Служитель монастиря
Механічна «квочка»
Єгипетська богиня материнства
Царська ухвала
Річка в Сибіру Син Тараса Бульби
Актор ... Лундгрен
Марка літака
Холодна зброя, ніж
Сильний вітер над морем
Річка в Італії
Марка чеського авто
Попередня частина платежу
...-банк – великий ризик
Богиня ... Паллада
Суецький ..., Біломорсько-Балтій. ...
Розмінна монета Лаосу
Країна в Азії
Інструмент двірника
Розділ фізики
Вид конкурсу на святі
Місто у Туреччині
Не вихід
Пліт, огорожа
Гостроверха вершина гори
Головна артерія
100 м²
Американський родич вовка
Вушна ... – частина вуха
Російський чорноморс. курорт
Нота
Прибалт. держава
Домашня «сукня»
Рід папуг
Шеф, патрон
Дід ... Пилипівка, Різдвяний ...
Концентрований напій на спирту
Країна в Азії
Фон
Орган зору
Вулкан на Філіппінах
Лікує вухо, горло, ніс
Шведський ансамбль
Гоночний автомобіль

Угорський кросворд

А	Ч	Р	Н	Е	М	Ш	У	Т	Н	Ь	Ь	А
Ф	Ф	У	Ь	Ш	І	А	П	В	Е	П	К	
А	Р	К	Л	Ь	П	Р	А	І	П	И	Р	
У	Т	Т	Ю	Н	А	Ю	Л	О	М	Є	К	
Х	С	Р	А	Р	А	Ч	К	С	І	Н	Д	
І	В	И	К	А	В	К	Ц	Я	О	Я	А	
Ч	К	А	О	Б	Р	А	Ь	Т	Р	У	Н	
Ж	И	Ц	С	А	Н	М	А	К	Е	К	Д	
О	Н	І	А	К	Л	Ь	Е	О	С	М	О	
Г	Ь	К	Т	П	А	Н	Ц	В	З	І	Р	
К	Н	І	І	Л	М	О	С	К	А	Н	И	
О	Н	Я	І	А	І	К	У	О	Л	О	Р	
М	В	А	Л	Х	У	С	Е	Т	О	М	А	
А	А	Р	Р	А	М	В	Р	В	А	К	К	
В	П	О	А	А	К	И	К	Е	Л	Т	Е	
В	І	З	М	Х	Т	У	Р	И	С	Н	А	
Е	Т	П	О	С	Я	К	И	Ц	Н	Л	К	
Л	Е	О	Р	А	І	Н	Д	Р	А	І	Б	

З літер, що залишаються, склади слово-розв'язок.

Японські кросворди

У японських кросвордах зашифровані малюнки. Завдання — відтворити зображення за числами, які зазначені зліва від рядочків і над колонками.
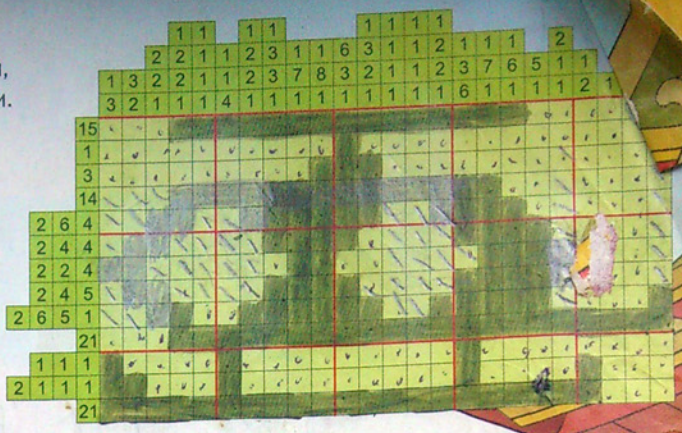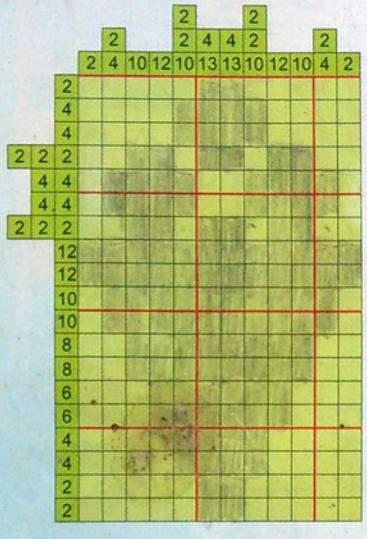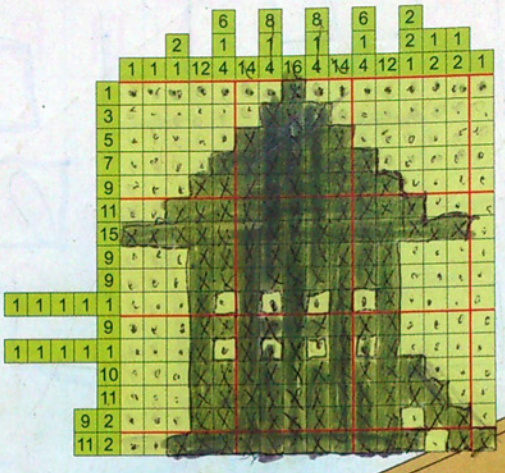
У цьому номері використані кросворди
Клименка Олександра *(м.Львів),*
Бабака Юрія і Андрія *(м.Івано-Франківськ),*
Медвідь Андрія *(Львівська обл., м.Сокаль),*
Лотиш Роксоляни *(м.Львів),*
Коваль Ірини *(Чернігівська обл., с.Наумівка).*
Надсилай і ти свої кросворди, але обов'язково перевір, чи вони розв'язуються!